

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 34278

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ТАРИХ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. $-9A + 24C = 60$, мұндағы A және C - теріс бүтін сандар. C төмендегі мәндердің қайсысына тең бола алады?

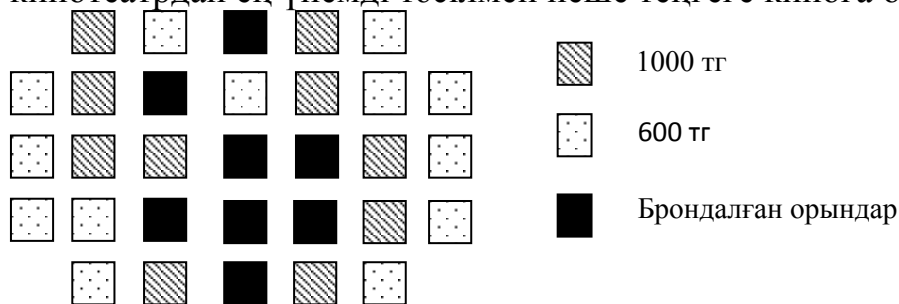
- A) -2
- B) -4
- C) -6
- D) -7
- E) -9

2. Электр шәйнегінің бір жылдан артық бұзылмай, жұмыс істеу ықтималдығы $0,93$ -ке тең, ал екі жылдан артық жұмыс істеуі $0,87$ -ге тең.

А бағаны	В бағаны
Екі жылдан кем, бірақ бір жылдан артық жұмыс істеу ықтималдығы	0,6

- A) $A > B$
- B) $A = B$
- C) $A < B$
- D) $A + 1 < B$
- E) $A = B - 1$

3. Кинотеатрдағы орындар төмендегі сызбада көрсетілген. Киноға жиналған достар 5 билет алуды және барлығы бір қатардан болуын қалады. Олар кинотеатрдан ең үнемді тәсілмен неше теңгеге киноға билет ала алады?

Экран

- A) 3100 тг
- B) 3200 тг
- C) 3400 тг
- D) 2500 тг
- E) 3500 тг

4. Әкесі 50 жаста, ал ұлы 20 жаста. Бұдан неше жыл бұрын әкесі ұлынан 3 есе үлкен болғанын анықтаңыз

- A) 3
- B) 6
- C) 15
- D) 5
- E) 9

5. $1, 4, 9, 16, 25, \dots$ тізбегі берілген.

А бағаны	В бағаны
Тізбектің жиырмасыншы мүшесі	400

- A) $A < B$

- В) $A=B$
 С) $A>B$
 D) $A-5=B$
 E) $A>B+4$

6. Кестеде Қазақстанның үш қаласындағы кейбір тағам өнімдерінің бағасы көрсетілген.

Тағам атаулары	Астана	Павлодар	Орал
Сүт (1 литр)	230	200	205
Картошка (1 кг)	120	150	120
Күнбағыс майы (1литр)	350	270	280
Қант (1 кг)	180	140	150
Жұмыртқа (10дана)	170	150	160

Бұл қалалардың әрқайсысынан төмендегідей өнімдер жиынтығы сатып алынды: 2 литр сүт, 1 литр күнбағыс майы және 2 ондық жұмыртқа. Ең аз төленген ақша мөлшері?

- A) 970 тг
 B) 950 тг
 C) 1390 тг
 D) 1130 тг
 E) 1010 тг

7. Шахмат турниріне 7 адам қатысты. Олар бір-бірімен бір партиядан ойнады. Барлық ойналған партиялар саны қанша?

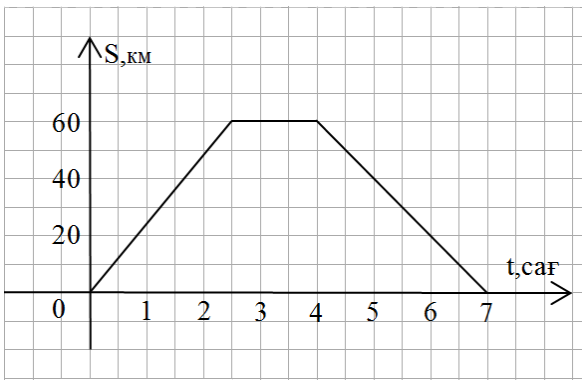
- A) 7
 B) 15
 C) 21
 D) 8
 E) 10

8. $6\log_8^2 x - 5\log_8 x + 1 = 0$ теңдеуді шешіп, кестедегі сандарды салыстырыңыз.

A бағаны	B бағаны
Берілген теңдеудің ең үлкен түбірі	3

- A) $A>B$
 B) $A<B$
 C) $A-1=B$
 D) $A=B+1$
 E) $A+1<B$

9. Суретте катер өзен ағысымен А пунктiнен В пунктiне жүзiп барып, керi қайтқан қозғалысының графигi кескiнделген. Графигтi пайдаланып өзен ағысының жылдамдығын табыңыз.

- A) 3 км/сағ
- B) 5 км/сағ
- C) 4 км/сағ
- D) 1 км/сағ
- E) 2 км/сағ

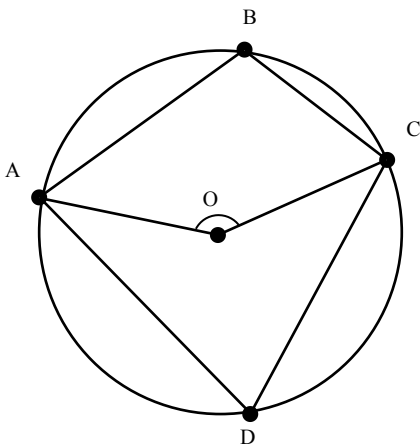
10. Егер ойлаған екі таңбалы санның сол жағынан 2 цифрын жазсақ, онда пайда болған сан бастапқы саннан 9 есе артық болады. Ол қандай сан?

- A) 25
- B) 12
- C) 45
- D) 55
- E) 35

11. Берілген суретті қолданып, кестедегі өлшемдерді салыстырыңыз.

ADC доғасының ұзындығы ABC доғасының ұзындығынан үлкен.

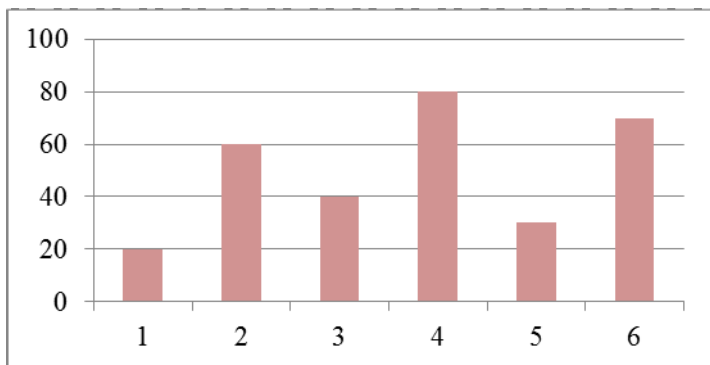
$\angle BAB = 85^\circ$, $\angle AOC$ бұрышы $\angle ABC$ бұрышынан 24° -қа үлкен.

A бағаны	B бағаны
ABCD төртбұрышының ең үлкен бұрышы	112°

- A) $A=B$
- B) $A>B$
- C) $A<B$
- D) $A+24^\circ=B$
- E) $A=B+24^\circ$

12. Диаграммада олимпиадаға қатысқан 6 оқушының ұпайлары көрсетілген. Диаграмма белгілеріне сүйеніп, қанша оқушының орташа ұпайдан жоғары жинағанын анықтаңыз.

- A) 3
- B) 2
- C) 5
- D) 4
- E) 1

13. Екі қаладан қарама-қарсы бір мезгілде 2 пойыз шықты. 1-ші пойыз $\frac{1}{3}$ сағатта 18 км, ал екіншісі одан 1,5 есе артық өтті. Егер пойыздар екі сағаттан кейін кездесетін болса, онда қалалардың ара қашықтығын табыңыз.

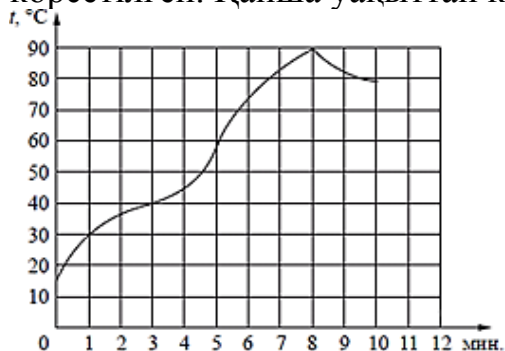
- A) 54 км.
- B) 108 км.
- C) 270 км.
- D) 162 км.
- E) 135 км.

14. Өлшемі $5 \times 4 \text{ см}^2$ болатын тіктөртбұрыштың ішіне радиусы 1,5 см болатын дөңгелек сызылған. Кестедегі берілгендерді салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз.

A бағаны	B бағаны
Тіктөртбұрышқа кездейсоқ салынған нүктенің дөңгелекке тиісті болу ықтималдығы	0,352

- A) $A > B$
- B) $A < B$
- C) $A = B$
- D) $A + 1 = B$
- E) $A = B + 1$

15. Төмендегі графикте жеңіл автомобилдің қозғалтқышының қызу процесі көрсетілген. Қанша уақыттан кейін қозғалтқыш температурасы түседі?

- A) 2-ші минуттан кейін
- B) 0 – 4 минутта
- C) 4 – 6 минутта

D) 8 –ші минуттан кейін

E) 0 – 8 минутта

16. Демалыс орнындағы үш және бес орынды бөлмелердің жалпы саны 30.

Демалыс орнында барлығы 130 адам демалып жатса, онда қанша үш орынды және бес орынды бөлмелер бар?

A) 16 бес орынды, 14 үш орынды

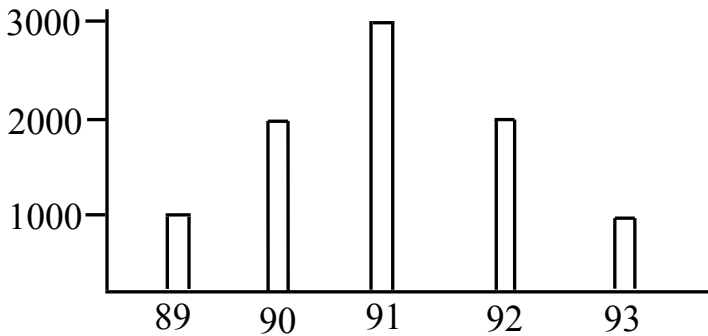
B) 10 бес орынды, 20 үш орынды

C) 18 бес орынды, 12 үш орынды

D) 15 бес орынды, 15 үш орынды

E) 20 бес орынды, 10 үш орынды

17. Суретте қандай да бір компанияның 5 жылғы сауда-саттық көрсеткіші бейнеленген:

Кестедегі шамаларды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

1989 жылдан 1991 жылға дейінгі сауда-саттықтың өсу пайызы	1991 жылдан 1993 жылға дейінгі сауда-саттықтың кему пайызы
---	--

A) сол жақтағы шама үлкен

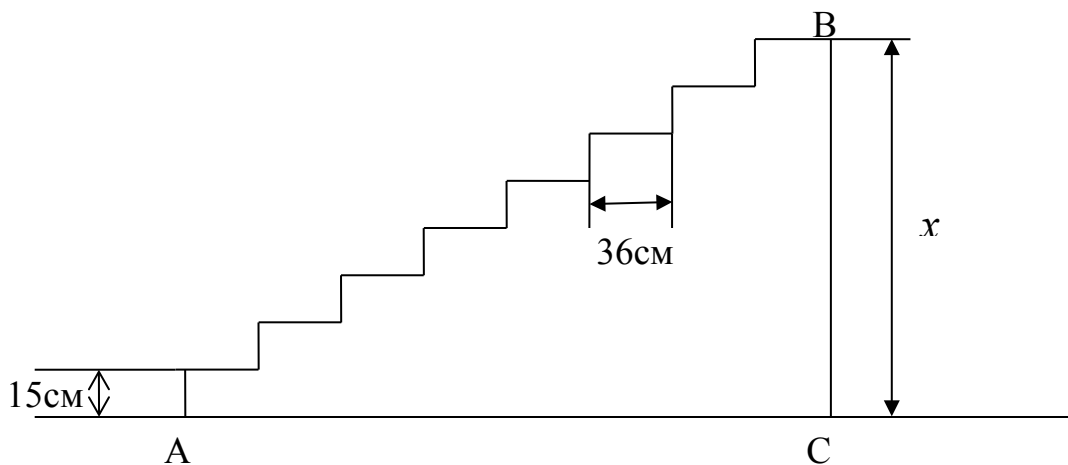
B) оң жақтағы шама үлкен

C) шамалар өзара тең

D) анықтау мүмкін емес

E) оң жақта өлшем 200%-ға тең

18. Арақашықтығы 11,7 м болатын А мен В нүктелері баспалдақпен қосылған. Баспалдақпен көтерілетін ВС биіктігін табыңыз.

A) 4 м

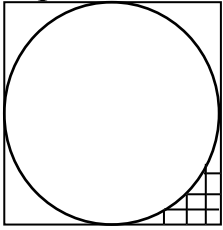
B) 3 м

C) 3,5 м

D) 4,5 м

E) 5 м

19. Квадраттың ауданы 16 м^2 -ге тең. Квадратқа іштей сызылған шеңбер берілген. Боялған бөліктің ауданын табыңыз ($\pi \approx 3,14$)

- A) $0,86 \text{ м}^2$
- B) $1,72 \text{ м}^2$
- C) $0,43 \text{ м}^2$
- D) $3,44 \text{ м}^2$
- E) $0,5 \text{ м}^2$

20. Қосымша мағлұматтарды пайдаланып α және β бағандарындағы шамаларды салыстырыңыз

α	β	Қосымша мағлұмат
АО	ЕС	

- A) $\alpha > \beta$
- B) анықтау мүмкін емес
- C) $\alpha < \beta$
- D) $\alpha = 2\beta$
- E) $\alpha = \beta$

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Адамзат баласы жасаған мәдениет екі түрге бөлінетінін білесіздер. Біріншісі – рухани мәдениет, екіншісі – материалдық мәдениет. Рухани мәдениетке музыка, әдебиет, сәулет өнері, сурет өнері, кескін өнері жатса, адам баласының шаруашылыққа байланысты күнкөрісінен туған дүниелері материалдық мәдениетті құрайды. Зиялы қауым арасында, тіпті оқымысты ғалымдар арасында мәдениет және өркениет ұғымдарын шатастырушылық әлі де кездеседі. Осы арада олар шаруашылық жүргізу мәдениетінің, саяси мәдениеттің, экономика мәдениетінің тағы сол сияқты мәдениеттердің болатындығын ескермеді. Осыдан барып, мәселен, көптеген адамдар мәдениетті тек қана өнер туындылары құрайды деп ойлайды да, оны өркениетпен тең қойып, жаңсақ түсініктерге жол береді. Мәдениет тарихында күні кешеге дейін еуропалықтар Батыс дүниесінің ғана мәдениетін мойындап келді. Оларда мәдениет тек еуропалықтарда делінген кеудемсоқтық теория белең алды. Бірақ Шығыс өркениеті жасаған мәдени мұралардың гажайып үлгілері оларды өздерін менменсінген қисындарынан бас тартуға мәжбүр етті.

Қазақтың дәстүрлі мәдениеті, құдайға шүкір, ешкімнен кем емес.

Мысалы кең қарымды, кең құлашты эпос жанрын алайық. Әлемде эпос тудырған халықтар саусақпен санарлық. Батысымызда байырғы гректер «Иллиада» мен «Одессеяны» тудырса, Шығысымызда үнділер «Махабхарата» мен «Рамаянаны» тудырған, одан кейін Шығыс Европада «Үлкен Этта», «Кіші Этта», «Каллалевала» сияқты құранды эпостар туган. Эпостық жырлары бар елдер осылар ғана. Мүйізі қарағайдай «ұлы орыс» халқының «Игорь жорығы туралы жыры» бар болғаны 8-ақ бет болса, мен қарасөзге айналдырған «Алпамыс батыр» эпосы 800 бетті құрады.

1. Мәтінде автор қазақтың қандай дәстүрлі мәдениетін мақтаныш етіп отыр, көрсетіңіз.

- A) Тетр мен музыка жанрын
- B) Сөз өнерін
- C) Эпос жанрын
- D) Поэма мен проза жанрын
- E) Сәулет өнерін

2. Мәтінде жауабы жоқ сұрақты табыңыз.

- A) Мәдениеттің неше түрі бар?
- B) Зиялы қауым өкілдері нені ескермеді?
- C) Мәдениеті ең жоғары мемлекет қайсы?
- D) Гректердің қандай эпостық туындысы бар?
- E) Рухани мәдениетке нелер жатады?

3. Мәтінде кездесетін ақпаратты көрсетіңіз.

- A) Батыс Еуропа мәдениетінің артта қалып жатқандығы
- B) Саяси мәдениеттің басқа мәдениеттерден ерекшелігі
- C) Қазақтың дәстүрлі мәдениетінің дамымағандығы
- D) Жалпы халықтың мәдениетінің өте жоғары екендігі
- E) Зиялылар мәдениет пен өркениет ұғымын тең дәрежеде бағалайтындығы

4. Берілген мәтінде автор не айтқысы келді, анықтаңыз.

- A) Мәдениет тарихын ұмытпау керектігін
- B) Өзінің қарасөзге жүйрік екендігін.
- C) Түбінде Батыс дүниесінен озып кететіндігін
- D) Бір ғана мәдениетпен тоқтап қалмау керектігін
- E) Қазақ мәдениетінің кедей еместігін

5. Соңғы абзацтың мағынасына қарай мәтінді қай сөйлеммен аяқтауға болады?

- A) Осыдан кейін не айта аласың?
- B) Оны ешкім оқып бітіре алмайды.
- C) Мінеки, эпос деген осы.
- D) Әттең, 1000 бетке жеткізе алмадым.
- E) Менен артық жазушы бар ма?

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қазақтың кең байтақ даласында үш санымен келетін жер атаулары (топонимдер) көптеп кездеседі. Мәселен, Үшарал (қала), Үшбұлақ (өзен), Үшаша (ауыл), Үшқоңыр (ауыл), Үштау (тау), Үшқара (тау), Үшкөл (көл), т.б.

Профессор Т.Жанұзақ жер-су атаулар құрамындағы «үш» санына қатысты мынадай пікір айтады: «Бұл тәрізді жер-су аттарының

нақтылы сандық мағынаны білдіріп тұрғаны даусыз. Өйткені жер-су аттары өмірдегі құбылыстың нақты ұғымына сай қойылады да, ұзақ жылдар бойы өзгеріске ұшырамайды. Сөйтіп, тұрақты келеді де, көбіне нақты ұғым мен мәнге ие болады».

Қазақстанның шөл және шөлейт аймақтары үшін тіршілік нәрі саналатын су көздері маңызды. Мал шаруашылығымен айналысатын қазақ үшін судың маңыздылығы тіпті арта түседі: тіршілік етумен қатар малды суаруға да біраз су мөлшері қажет. Суы аз, қуаң жерлерде мал-жан басын шөлден аман алып қалу үшін көбіне құдық қазылатын болған. Құдық қазу барысында оның аз уақыттан кейін сарқылмау жағы да ескеріліп отырған. Ол үшін жерасты су көздерінің бір-біріне ұласып, толықтырылуы көзделген.

Еліміздің батыс және оңтүстік өңірлерінде құдық атаулары (микродронимдер) жүздеп саналады. Солардың бірі Үшқұдық атауының нақты санға қатысты қойылғанын аңғаруға болады. Үшқұдық гидронимінің аталымында және оның семантикалық аясында біраз этномәдени ақпарат, халық өміріне қатысты деректер жатыр. Нақтырақ айтқанда, үш құдық қатар, астыңғы су қоймасы бар қабаты бір-бірімен байланысып жататындай етіп қазылады. Оның суы мал суаратын науаға құйылады, ал бірінің суы сарқылғанда, екіншісінің суы жер асты арқылы толтырылып тұрады. Өйткені, мал басының санына қарай бір құдықтың суы жетпеуі мүмкін. Бұны құдық қазудың халықтық технологиясы, озық тәжірибесі деуге болады. Сондықтан кейде үш-бес құдық қатар қазылады, олардың сулары жер бетіне жақын болады, бірінің суы сарқылғанда мал екінші, үшінші құдықтан суарылады. Сөзін орай тілімізде Қосқұдық, Үшқұдық, Төртқұдық атаулары сақталған.

6. Үшқұдық атауында қандай мағына бар екенін көрсетіңіз.

- A) Су дәмінің сапасы білуден туындаған.
- B) Озық тәжірибені білуден туындаған.
- C) Мал шаруашылығына байланысты қойылған.
- D) Қуаң жерлерге байланысты туындаған.
- E) Нақты санға байланысты қойылған.

7. Еліміздің қай өңірлерінде құдық атаулары көптеп кездеседі.

- A) Оңтүстік және солтүстік
- B) Шығыс және батыс
- C) Батыс және оңтүстік
- D) Орталық және солтүстік
- E) Оңтүстік және шығыс

8. Мәтінде айтылмаған іс-әрекетті көрсетіңіз.

- A) Елімізде тіршілік нәрі саналатын су көздері аса маңызды.
- B) Мал басының санына қарай бір құдық жетпеуі мүмкін.
- C) Үшқұдықтың бірінің суы сарқылғанда, екіншісінің суы жер асты арқылы толтырылып тұрады.
- D) Үшқұдық гидронимінің аталуында халық өміріне қатысты деректер жатыр.
- E) Кейбір құдыққа қатысты атаулар су дәмінің сапасын білуден туындаған.

9. Құдық туралы ақпаратты көрсетіңіз.

- A) Құдық – гидротехникалық құрылыс. Елдімекенді ауыз сумен

қамтамасыз ету және жер суландыру үшін пайдаланылады.

В) Құдық – егістікті суару немесе артық ылғалды шығару үшін тартылатын қарық немесе ылғалды көп қажет ететін дақылдардың егіс танабын бөлу жүйесі.

С) Құдық – жан-жағы түгелдей сумен қоршалған шағын құрлық.

Д) Құдық – бау-бақша, егін арасындағы арықтан тартылған қысқа арық.

Е) Құдық – малға жем салып, су беретін науа немесе ас салтын ағаштан ойып жасалған үлкен кең ыдыс.

10. Үшқұдық гидронимінен нені аңғаруға болатынын көрсетіңіз.

А) Үш санын киелі ұғым екенін

В) Құдықтың көп болғандығын

С) Халық өміріне қатысты деректер

Д) Халықтың нанымына байланысты деректер

Е) Қазақ даласындағы кездейсоқ атаулар болатындығын

Мәтінді оқып, тапсырмаларды орындаңыз.

Тайкелтірдің төрелігі

Төле би Тайкелтірдің болашағын болжайды. «Ұсақ-түйек ауыл арасындағы дау-шар емес, ел намысын жібермейтін, қысылғанда халқына пана бола алатын алғыр, ұтымды адам болып өскелі тұр. Бұл мына шалдар ойлағандай Айдаболдың ұлы емес, халқының ұлы болар-ақ. Бұған түзу бағыт беріп, алға тарту керек. Мен қателесем, ел кешпейді. Олай болса бұл баланың шешендігіне, тапқырлығына өзімнің де, мына отырғандардың да көзін жеткізейін» деген оймен би атқосшы жігітін шақырады.

–Қонақ үйдегі екі кісіні таласып жүрген ер-тұрманымен осында әкелші!

–Құп, тақсыр! –деп жігіт үйден шығады.

Әдемі киінген екі кісі сәлем беріп, қол қусырып кіреді. Атқосшы жігіт алдыңғы қасына күміс қақтаған, былғары тоқымына зер төккізген ерді ортаға әкеліп қояды.

–Иә, балам Тайкелтір, осы ер-тұрманға мына екеуі талас. Бұлар тоқтарлық бітім айтып, екеуін де риза етші? –дейді Төле би.

Тайкелтір біраз бөгеліп қобалжып қалады да, орнынан тұрады. Кереге басында ілулі тұрған Төле бидің тобылғы сапты қамшысын қолына алып, ортадағы ерге жақындап барып жүгініп отырып, жан-жағына байырқалап қарайды:

–Қасың қайың, қапталың тал,

Шебер шапқан сары ерсің.

Таласпен келген екеуің,

Бір ерге қалай мінерсің? –

деп алдағы ерді қамшымен тартып-тартып жібереді де, есік алдында тұрған Төле бидің жігітіне:

–Мә, осы ерді саған беремін, ие болып мініп жүр,-дейді.

Дауласып жүрген екі кісіге:

–Қалай, ризасыңдар ма менің айтқаным, жоқ па? –деп сұрайды.

–Ризамыз, төреңе құлдық, егер ер бірімізге тисе, екіншіміздің өмірі өкінішіміз кетпейтін еді, дұрыс жасадыңыз. Төле ағамыздың атқосшы жігіті-ақ мініп жүрсін,-деп ризалығын білдіреді.

11. Мәтін халық ауыз әдебиетінің қай түріне жатады?

А) батырлар жыры

- В) шешендік сөздер
 С) діни әңгімелер
 D) әдеби ертегілер
 E) мысал
12. Төле бидің болжамынша Тайкелтір қандай адам?
 A) алғыр
 B) жомарт
 C) сыпайы
 D) батыл
 E) ержүрек
13. Ер-тұрманға таласып жүрген екі кісі қайда орналасқан?
 A) киіз үйде
 B) көрші ауылда
 C) қонақ үйде
 D) шатырда
 E) тауда
14. Тайкелтірдің шешендігі мен тапқырлығына көз жеткізу үшін би алдымен кімді шақырады?
 A) ер-тұрманға таласқан 2 кісіні
 B) ақсақалдарды
 C) ауыл адамдарын
 D) сыншыларды
 E) атқосшы жігітін
15. Тайкелтір төрелік етерде қолына не алды?
 A) даналық кітап
 B) ер-тұрман
 C) бас киім
 D) қамшы
 E) қылыш

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Камбала

Камбала – сүйекті балықтардың бір отряды. Денесінің үстіңгі жағы қарақошқыл дақты болып келеді, ал денесінің астыңғы жағы ақшыл түсті болады. Көпшілік түрлері теңіз түбінде бір бүйірлеп жатып тіршілік етуге бейімделген. Біраз түрі өрістеу кезінде өзендердің тұщы суларына өтеді. Камбаланың денесінің ұзындығы 6 см-ден 4,7 м-ге, ал салмағы бірнеше грамнан 300-330 кг- га дейін жетеді. Құрсақ жүзбеқанаттары көкірек жүзбеқанаттарының алдыңғы тұсында орналасқан.

Камбалалардың қазіргі кезде 7 тұқымдасқа бірігетін 500-ге жуық түрі барлық мұхиттарда кездеседі. Олар, әсіресе, Тынық мұхиттың тропиктік белдеуінде кең тараған. Камбала ұсақ шабақтармен және теңіз түбіндегі омыртқасыз жануарлармен қоректенеді. Көпшілік түрі теңіздің жағалауға жақын жерлеріне уылдырық шашады. Уылдырықтан шыққан ұсақ шабақтары жартылай мөлдір түсті және торсылдағы болады, бірақ өсе келе олардың бас сүйегі симметриялы құрылысын жоғалтып, көзі бір жағына ауысады.

Камбалалардың глосса және өзен камбаласы секілді түрлері Каспий және Арал теңіздеріне жерсіндірілген. Арал теңізіне жерсіндірілген камбала түрлері басқа камбала түрлерінен арқа жүзбеқанаттарының

ұзына бойында бұдыр төмпешіктері және денесінде болатын жұлдыз тәрізді ұсақ қабыршықтары арқылы ажыратылады. Бұлардың денесінің ұзындығы 37 см, салмағы 930 г-дай. «Каттегаттан Арал теңізіне дейін» деген Халықаралық дат-қазақ біріккен жобасына сәйкес дат балықшылары Арал теңізіне келіп, камбала аулауға қажетті құрал-жабдықтар беріп, көмек көрсетуде. Қазақ балық шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты мамандарының дерегі бойынша Арал теңізі бассейнінде камбаланың 4400 түрі бар.

16. Камбала суда қалай тіршілік етеді?
 - A) рифтерде мекендейді
 - B) ірі балықтардың паразиті ретінде
 - C) теңіз түбінде бір бүйірлеп жатады
 - D) теңіздің үстінде жүзеді
 - E) қосмекенділер сияқты
17. Арал теңізінде кездесетін камбаланың ұзындығы:
 - A) 25 см
 - B) 30 см
 - C) 37 см
 - D) 40 см
 - E) 47 см
18. Арал теңізінде камбала балығының ... түрі бар.
 - A) 5400
 - B) 4400
 - C) 4000
 - D) 4500
 - E) 6400
19. Камбала балығы ... кең тараған.
 - A) Атлант мұхитының солтүстігінде
 - B) Үнді мұхитының батыс жағалауында
 - C) Тынық мұхиттың тропиктік белдеуінде
 - D) Арал теңізі
 - E) Тынық, Үнді мұхитында
20. Камбаланың денесінің астыңғы бөлігі ... болып келеді.
 - A) көкшіл
 - B) сарғыш
 - C) қызғылт
 - D) ақшыл
 - E) қаракөк

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Андрондықтардың тасқа салынған суреттері табылған жерлер:
 - A) Таңбалы, Жасыбай, Хантау
 - B) Қаратау жоталары
 - C) Атасу, Беғазы, Дәндібай
 - D) Алтай, Нарын, Зыриян
 - E) Тарбағатай, Қалба, Нарын
2. Үйсіндерде әулеттің зираты орналасқан жер
 - A) биік жоталарда
 - B) тау басында

- C) қонысқа жақын жерлерде
- D) кез-келген жерде
- E) үй іргесінде

3. Навакет қаласының билеушісі Баға тархан опасыздықпен өлтірген түркеш қағаны:

- A) Сұлу
- B) Үшлік
- C) Тұқарсан Құтшар
- D) Құли шор
- E) Сақал

4. Ұлы Жібек жолының Қызылқұм арқылы Хорезм мен Үргенішті, Еділ бойы мен Кавказды байланыстырған тармағы негізгі сауда жолының біріне айналды:

- A) Түрік қағанаты кезінде
- B) Қыпшақ хандығы кезінде
- C) Алтын Орданың кезінде
- D) Моғолстан кезінде
- E) Сібір хандығының кезінде

5. «Оғызнаманы» XVII ғасырда толық жазып қалдырған ғұлама

- A) Әли ақын
- B) Ж.Баласағұни
- C) Әбілғазы хан
- D) Кутб
- E) А.Яссауи

6. 1580 ж. Сарайшық қаласының біржола қирау себебі:

- A) Монғол шапқыншылығы
- B) Дон, Еділ казактарының Жайық бойына шапқыншылық жасау салдары
- C) Түркия мен Ресей соғысы
- D) Ел ішіндегі саяси тұрақсыздық
- E) Әмір Темір шабуылы

7. XIV ғасырда исламның таралуына қатты көңіл бөлген хандар:

- A) Тәуке хан, Хақназар хан
- B) Есім хан, Қасым хан
- C) Әбілқайыр хан
- D) Өзбек хан, Тоғылық-Темір
- E) Тәуекел хан

8. Қазақ халқының құрамына енген ру-тайпалар өздерінің ен-таңбаларын салған жер:

- A) Баянауыл
- B) Кент
- C) Қарқаралы
- D) Шыңғыстау
- E) Таңбалы Нұра

9. 1550 жылдардың ортасында Ресейге қосылған хандықтар:

- A) Әбілқайыр, Ноғай
- B) Қазан, Астрахан
- C) Батыс Сібір, Қырым
- D) Ақ Орда, Моғолстан

Е) Ақ Орда, Ноғай

10. XVIII ғасырдың 40-50 жылдары патша үкіметінің солтүстік-шығыс

Қазақстан жерінде орнатқан бекініс шебі:

- A) Алтай шебі
- B) Жайық шебі
- C) Омбы шебі
- D) Сібір шебі
- E) Ертіс шебі

11. Болат хан өлгеннен кейін, аға хандыққа таласқан қазақ хандары:

- A) Батыр мен Тақыр
- B) Әбілқайыр мен Әбілмәмбет
- C) Сәмеке мен Әбілмәмбет
- D) Әбілқайыр мен Батыр
- E) Сәмеке мен Әбілқайыр

12. Бөкей Ордасындағы 1842 жылғы көтерілістің басшылары:

- A) И.Тайманұлы мен М.Өтемісұлы
- B) И.Тіленбайұлы мен Д.Тәжіұлы
- C) Қ.Өтемісұлы мен Б.Сарұлы
- D) А.Қошайұлы мен Л.Мантайұлы
- E) Ж.Тіленшіұлы мен Е.Көтібарұлы

13. XIX ғасырдың 60 жылдарында Қазақ жерін басқару жүйесін өзгерту үшін құрылған «Дала комиссиясын» басқарған:

- A) М.Сперанский
- B) П.Эссен
- C) И.Бутков
- D) А.Безак
- E) Ф.Гирс

14. Ұйғыр халқының музыка өнері, әні мен биі жөнінде құнды ой-пікірлер қалдырған ғалым – саяхатшы.

- A) Е.Бутаков.
- B) А.Левшин.
- C) Г.Потанин.
- D) П.Семенов –Тян-Шанский.
- E) Ш.Уәлиханов.

15. XIX ғасырдағы Солтүстік Қазақстан өңіріндегі жәрмеңке:

- A) Шар
- B) Қоянды
- C) Ойыл
- D) Тайыншакөл
- E) Қарқара

16. 1916 жылғы ұлт-азаттық қозғалысқа қатысқан халықтың ең бірінші жасаған іс-әрекеті:

- A) Қара жұмысқа баруға келісті
- B) Патша жарлығын құптады
- C) Отырықшылық дәстүрге көшті
- D) Шетелге қашты
- E) Отарлауға дейінгі басқару жүйесін қалпына келтірді

17. «Интернационалды» қазақ тіліне аударған белгілі ақын:

- A) А.Байтұрсынов

- B) М.Жұмабаев
- C) С.Сейфуллин
- D) Ә.Бөкейханов
- E) Ж.Аймауытов

18. Сұлтан Баймағамбетов жаудың арнайы салынған қорғаныс ұясының оқ жаудырып тұрған аузын кеудесімен жауып, қаза тапты:

- A) Ленинград үшін шайқаста
- B) Сталинград үшін шайқаста
- C) Брест қамалы үшін шайқаста
- D) Курск үшін шайқаста
- E) Мәскеу үшін шайқаста

19. 1954-1956 жылдарда одақтық органдардың қарауынан республиканың қарауына өткен кәсіпорын:

- A) 150
- B) 144
- C) 198
- D) 200
- E) 158

20. Ә.Нұрпейісовтың КСРО Мемлекеттік сыйлығына ұсынылған трилогиясы:

- A) «Көшпенділер»
- B) «Дарабоз»
- C) «Қан мен тер»
- D) «Ұстаздың оралуы»
- E) «Өскен өркен»

МАТЕМАТИКА

1. Өрнектің мәнін табыңыз: $\frac{\left(2\frac{1}{7} : \frac{5}{7}\right) \cdot 1,5}{4 : \frac{8}{9}}$.

- A) $\frac{4}{9}$.
- B) $\frac{5}{7}$.
- C) $\frac{2}{9}$.
- D) 2.
- E) 1.

2. Тендеуді шешіңіз: $|10 - 15x| = 15$

- A) $-\frac{5}{3}; \frac{1}{3}$.
- B) $-\frac{5}{3}; \frac{5}{3}$.
- C) $-\frac{5}{3}; -\frac{1}{3}$.
- D) $-\frac{1}{3}; \frac{5}{3}$.

Е) $\frac{1}{3}; \frac{5}{3}$.

3. Екі пароход кездескенне кейін біреуі оңтүстіке, екіншісі батысқа жүзіп кетті. 2 сағаттан кейін олардың ара қашықтығы 60 км болды. Пароходтың біреуінің жылдамдығы екіншісіне қарағанда 6 км/сағ артық екенін біле отырып, осы жылдамдықтарды табыңыз:

- A) 24 км/сағ, 30 км/сағ
- B) 26 км/сағ, 32 км/сағ
- C) 22 км/сағ, 28 км/сағ
- D) 20 км/сағ, 26 км/сағ
- E) 18 км/сағ, 24 км/сағ

4. $9^{\sqrt{x-2}} + 3 = 4 \cdot 3^{\sqrt{x-2}}$ теңдеуінің шешімін табыңыз:

- A) 2;1
- B) 0;1
- C) 1
- D) 2;3
- E) 0;3

5. $\lg(3 - x^2) = \lg(x - 9)$ теңдеуінің қанша түбірі бар?

- A) Үш.
- B) Төрт.
- C) Бір.
- D) Түбірі жоқ.
- E) Екі.

6. Теңсіздіктің дұрыс шешімін анықтаңыз: $-2\frac{1}{6} < x < 9$

- A) $\left[-2\frac{1}{6}; 9\right)$
- B) $\left(9; 2\frac{1}{6}\right)$
- C) $\left[-9; 2\frac{1}{6}\right)$
- D) $\left(9; -2\frac{1}{6}\right)$
- E) $\left(-2\frac{1}{6}; 9\right)$

7. $\log_2^2 x + \log_{0,5} x \geq 12$ теңсіздігінің шешімі:

- A) $\left(0; \frac{1}{64}\right] \cup (8; +\infty)$
- B) $\left[\frac{1}{8}; 16\right]$
- C) $\left(-\infty; \frac{1}{8}\right]$

$$D) \left(0; \frac{1}{8}\right] \cup [16; +\infty)$$

$$E) \left(-\infty; \frac{1}{8}\right] \cup (16; +\infty)$$

8. $\sqrt{2x+5} = x+1$ теңдеудің түбірлері жатқан аралықты көрсетіңіз:

A) $[1; 2)$

B) $[-1; 1]$

C) $(1; 2)$

D) $(1; 3)$

E) $(-1; 2)$

9. Егер $\cos \alpha = \frac{1}{2}$ және $0 < \alpha < \frac{\pi}{2}$ екендігі белгілі болса,

$\cos(-\alpha) + \sqrt{3} \operatorname{ctg} \alpha + 3 \sin \alpha \cdot \operatorname{tg} \alpha$ өрнегінің мәнін табыңыз:

A) 5

B) 6

C) 3

D) 4

E) 2

10. Теңдеуді шешіңіз: $\sin \frac{x}{6} = \frac{1}{2}$

A) $(-1)^k \pi + 6\pi k, k \in \mathbb{Z}$.

B) $(-1)^k \frac{\pi}{3} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$.

C) $(-1)^{k+1} \pi + 6\pi k, k \in \mathbb{Z}$.

D) $(-1)^k \frac{\pi}{6} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$.

E) $(-1)^k \frac{\pi}{12} + \frac{\pi}{6} k, k \in \mathbb{Z}$.

11. Теңсіздікті шешіңіз: $2 \sin x \cos x \geq \frac{\sqrt{2}}{2}$

A) $-\frac{\pi}{8} + \pi n < x < \frac{\pi}{8} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

B) $-\frac{\pi}{4} + \pi n < x < \frac{\pi}{4} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

C) $-\frac{\pi}{8} + \pi n \leq x \leq \frac{\pi}{8} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

D) $\frac{\pi}{8} + \pi n \leq x \leq \frac{3\pi}{8} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

E) $-\frac{\pi}{4} + 2\pi n \leq x \leq \frac{\pi}{4} + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$

12. $2 + 4 + 4^2 + \dots + 4^5$ қосындыны табыңыз:

A) 1366

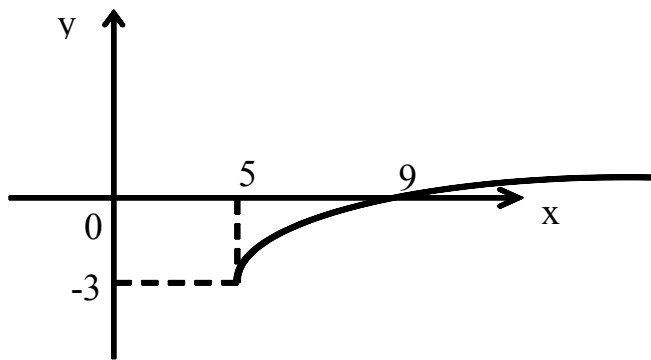
B) 1365

C) 257

D) 1026

E) 1025

13. $y = \sqrt{x}$ функциясы графигін түрлендіргеннен кейінгі формуласы:

A) $y = \sqrt{x-5} - 3$

B) $y = \sqrt{5-x} + 3$

C) $y = \sqrt{x+5} + 3$

D) $y = \sqrt{5-x} + 2$

E) $y = \sqrt{x-5} + 3$

14. $y(x) = (5 + \sqrt{x})(\sqrt{x} - 5) + \sqrt{x}$ функциясы берілген. $y'(x)$ табыңыз.

A) $5 + \frac{1}{2\sqrt{x}}$

B) $1 - \frac{1}{2\sqrt{x}}$

C) $5 + \frac{1}{\sqrt{x}}$

D) $5 - \frac{1}{\sqrt{x}}$

E) $1 + \frac{1}{2\sqrt{x}}$

15. Егер $F(2) = 95$ болса, $f(x) = 12x^5 - 5x^4$ функциясы үшін алғашқы функцияны табыңыз:

A) $2x^6 - x^5 + 9$

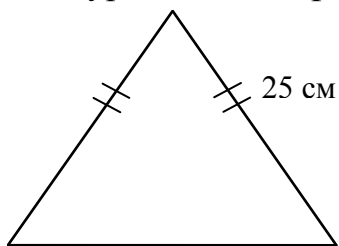
B) $2x^6 - x^5 + 2$

C) $2x^6 - x^5 - 1$

D) $2x^6 - x^5 - 41$

E) $2x^6 - x^5 + 10$

16. Суреттегі тең бүйірлі үшбұрыштың ауданын табыңыз:

A) 250 cm^2

B) 80 cm^2

C) 600 cm^2

D) 750 cm^2

Е) 300 см^2

17. Конустабанының радиусы 12 см, жасаушысы 40 см. Конус жазбасының бұрышы:

- A) 105°
- B) 102°
- C) 103°
- D) 109°
- E) 108°

18. Егер ABCD параллелограмында $D(3; 1; -2)$ және $\overrightarrow{DC}\{-5; -1; 2\}$, $\overrightarrow{DB}\{4; -6; -1\}$ векторлары белгілі болса, онда А төбесінің координаттарының қосындысын табыңыз:

- A) 1
- B) -2
- C) -1
- D) 2
- E) 3

19. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \frac{x-1}{y+2} = 2 \\ (x-1)^2 + (y+2)^2 = 45 \end{cases}$$

- A) $(-3; -3); (6; 2)$.
- B) $(-5; -5); (7; 1)$.
- C) $(-4; -4); (5; 3)$.
- D) $(5; 3); (-3; -3)$.
- E) $(-2; -2); (7; 1)$.

20. Тік бұрышты параллелепипедтің өлшемдері a, b, c сырттай сызылған сфера ауданын табыңыз:

- A) $\pi(a^2 + b^2 - c^2)$
- B) $\pi(a^2 - b^2 - c^2)$
- C) $\pi(a + b + c)$
- D) $\pi(a^2 + b^2 + c^2)$
- E) $\pi(a^3 + b^3 + c^3)$

21. $\left(\frac{a}{a+1}\right)^2$ -ке тең болатын өрнектерді көрсетіңіз:

- A) $\frac{a^2 \cdot (a^3 - a^2 + a - 1)^2}{(a^4 - 1)^2}$
- B) $\frac{a^4 - 1}{a^4 + 1}$
- C) $\frac{a^3 - 1}{a - 1}$
- D) $\frac{(a^2 + 1)^2}{(a^4 - 1)^2}$

$$E) \frac{a^2 - 2a + 1}{\left(a - \frac{1}{a}\right)^2}$$

$$F) \frac{(a^3 - a^2 + a)^2}{(a^3 + 1)^2}$$

$$G) \frac{a^3 - a^2 + a}{(a^3 + 1)^2}$$

$$H) \frac{a^3 - 1}{a^2 - 1}$$

22. $|x + 2| = \frac{2}{3 - x}$ теңдеуінің түбірлері бар нұсқаларды анықтаңыз.

$$A) -\frac{1}{2}(\sqrt{33} - 1)$$

$$B) 1\frac{1}{2}(1 + \sqrt{14})$$

$$C) \frac{1}{3}(1 - \sqrt{15})$$

$$D) \frac{1}{2}(1 - \sqrt{17})$$

$$E) -\frac{1}{2}(\sqrt{32} + 1)$$

$$F) \frac{1}{2}(1 + \sqrt{17})$$

$$G) -\frac{1}{2}(1 + \sqrt{17})$$

$$H) -1\frac{1}{2}(1 + \sqrt{17})$$

23. $\begin{cases} 27^x = 9^y \\ \frac{1}{2^x} = 8 \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^{x+y} \end{cases}$ теңдеулер жүйесінің шешімі $(x; y)$ болса, онда:

$$A) xy = 4$$

$$B) x^2 + y^2 = 12$$

$$C) x + y + xy = 19$$

$$D) x^2 + y^2 = 13$$

$$E) x^2 + y^2 = \sqrt{13}$$

$$F) x + y + xy = 16$$

$$G) xy = 6$$

$$H) x^2 + xy = 13$$

24. $\log_{1,7}(2x - 2) + \log_{1,7}(2x + 2) < \log_{1,7} 5$ теңсіздігін қанағаттандыратын санды көрсетіңіз.

$$A) 1,15$$

$$B) 2,5$$

- C) 1,25
- D) 1,45
- E) 0,15
- F) 1,5
- G) 0,5
- H) -0,5

25. $\cos 4\alpha - 2\cos 2\alpha + 2 - \cos^2 2\alpha$ өрнегіне тең өрнек:

- A) $-4\cos^4 x$
- B) $4\cos^4 x$
- C) $\sin^2 2x + 2\cos 2x + \cos 4x + 1$
- D) $\frac{\cos 4x + 3 - 4\cos 2x}{2}$
- E) $\frac{\cos 4x + 3 + 4\cos 2x}{2}$
- F) $\sin^2 2x - 2\cos 2x + \cos 4x + 1$
- G) $-4\sin^4 x$
- H) $4\sin^4 x$

26. $\begin{cases} \sin x > \frac{\sqrt{3}}{2} \\ \cos x < \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$ теңсіздігінде айнымалының орнына қойғанда теңсіздік

орындалатын мәндерді көрсетіңіз:

- A) 60°
- B) 180°
- C) -280°
- D) 100°
- E) 250°
- F) 0°
- G) 450°
- H) 120°

27. Анықталу облысы $y = \ln(7 - x)$ функцияның анықтау облысына тең болатын функция:

- A) $y = \lg(14 - 2x)$
- B) $x < -7$
- C) $x - 7 > e$
- D) $x > \log_2 128$
- E) $x > e$
- F) $x > 7$
- G) $y = \log_{x^2+1} (28 - 4x)$
- H) $x^2 < 49$

28. Функция экстремумдарын көрсет: $f(x) = x + \frac{4}{x}$

- A) $y_{\min} = -2$

B) $y_{\max} = 2$

C) $y_{\min} = 4$

D) $y_{\max} = 4$

E) $y_{\min} = -1$

F) $y_{\max} = 1$

G) $y_{\min} = -4$

H) $y_{\max} = -4$

29. $f(x) = 12x^3 - 3x^2 - 5$ функциясы үшін $F(x)$ алғашқы функция және

$$F(3) = 21\frac{1}{4}. \text{ Сонда:}$$

A) $F(1) = -182\frac{3}{4}$

B) $F(x) = 3x^4 - x^3 - 5x - 179\frac{1}{4}$

C) $F(1) = -182\frac{1}{4}$

D) $F(x) = 3x^4 - x^3 - 5x + 179\frac{3}{4}$

E) $F(1) = -179\frac{3}{4}$

F) $F(1) = -181\frac{3}{4}$

G) $F(x) = 3x^4 - x^3 - 5x - 179\frac{3}{4}$

H) $F(x) = 3x^4 - x^3 - 5x - 179\frac{1}{4}$

30. Бір қабырғасы екіншісінен 1,5 есе артық болатын және ауданы 6 см^2 болатын тіктөртбұрыштың қабырғаларының ұзындықтарын көрсетіңіз:

A) 1,2 см

B) 1 см

C) 1,8 см

D) 6 см

E) 5 см

F) 4 см

G) 2 см

H) 3 см

ФИЗИКА

1. 5 м/с жылдақпен мұздың бетінде лақтырылған тас бастапқы нүктесінен 25 м қашықтықта тоқтады. Қозғалыстың бастапқы 2 с-ғы тастың жолы

A) 10 м.

B) 12 м.

C) 9 м.

D) 8 м.

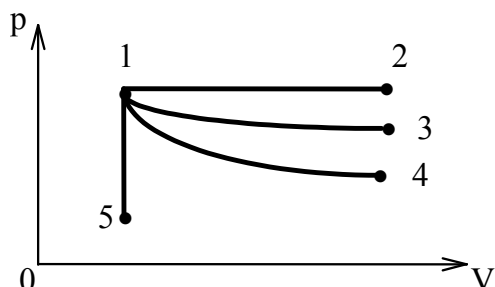
E) 15 м.

2. Дене серпінділік күші әсерінен $x = 5 \text{ см}$ ығысып, қайта бастапқы орнына

оралғанда, серпінділік күшінің атқарған толық жұмысы ($k=100$ Н/м)

- A) 250 Дж
- B) 25 Дж
- C) 2,5 Дж
- D) 0
- E) 5 Дж

3. Графикте изобаралық (1-2), изотермиялық (1-3), адиабаталық (1-4), изохоралық (1-5) процестер көрсетілген. Ең көпжұмыс атқаратын процесс

- A) изобаралық.
- B) бұл графиктен ешқандай тұжырым жасауға болмайды.
- C) изохоралық.
- D) изотермиялық.
- E) адиабаталық.

4. Электрон жүрген электр өрісінің потенциалдық айырмасын 10 есертсе, оның кинетикалық энергиясының өзгерісін анықтаңыз

- A) 20 есе кемиді.
- B) 20 есе артады.
- C) 10 есе кемиді.
- D) Өзгермейді.
- E) 10 есе артады.

5. Индукциясы 0,2 Тл магнит өрісінде, өткізгіш индукция векторына 45° бұрыш жасай 10 м/с жылдамдықпен қозғалады. Өткізгіштегі индукцияның ЭҚК $-i$ 1,4 В, болса, оның ұзындығы ($\sin 45^\circ = 0,7$)

- A) 1 м.
- B) 28 см.
- C) 10 см.
- D) 0,5 м.
- E) 70 см.

6. Контурдағы индукциялы ЭҚК-нің лездік мәнінің теңдеуі $e = 20 \sin 40 \pi t$ болса, айнымалы ток периоды

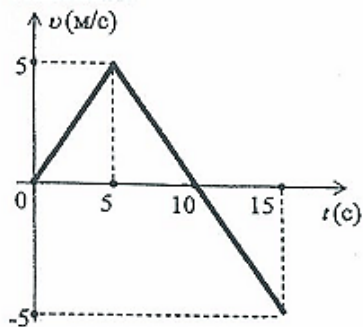
- A) 0,02 мс
- B) 50 мс
- C) 10 мс
- D) 0,5 мс
- E) 5 мс

7. Толқын ұзындығы 450 нм сәуле әсерінен мыста фотоэффект байқала ма?

Мыстан электрондардың шығу жұмысы $A = 4,47$ эВ. ($h = 4,136 \cdot 10^{-15}$ эВ·с)

- A) $E = 0,28$ эВ. Фотоэффект байқалмайды.
- B) $E = 2,8$ эВ. Фотоэффект байқалады.
- C) $E = 0,0028$ эВ. Фотоэффект байқалады.
- D) $E = 2,8$ эВ. Фотоэффект байқалмайды.
- E) $E = 0,028$ эВ. Фотоэффект байқалмайды.

8. Дененің түзу сызықты қозғалыс жылдамдығының уақытқа тәуелділік графигі берілген. $[0 - 5]$ с интервалында жол мен орын ауыстыру сәйкесінше

- A) 25 м және 25 м
- B) 50 м және 0
- C) 0 және 12,5 м
- D) 12,5 м және 12,5 м
- E) 12,5 м және 0

9. Көлбеу жазықтықтың соңындағы 15 м/с жылдамдыққа ие болған шаңғышы горизонталь бөлігінде 20 с уақытта тоқтайды. Шаңғышының қармен сырғанау коэффициенті ($g = 10 \frac{M}{c^2}$)

- A) 0,075
- B) 0,03
- C) 0,15
- D) 0,005
- E) 0,02

10. Реактивті қозғалыс дегеніміз

- A) молекулалардың ретсіз қозғалысы.
- B) дененің басқа денелерге қатысты орнының өзгеруі.
- C) қайтымды-ілгерілемелі сипаты бар қозғалыс.
- D) сұйық пен газ ішіндегі зат бөлшектерінің қозғалысы.
- E) дененің бір бөлігі одан қандайда бір жылдамдықпен бөлініп шыққан кездегі қозғалысы.

11. Жылу машинасының бір циклында қыздырғыштан 10 Дж жылу мөлшері алынып, салқындатқышқа 4 Дж жылу мөлшері беріледі. Машинаның ПӘК-і

- A) 0,7.
- B) 0,25.
- C) 0,6.
- D) 0,375.
- E) 0,4.

12. Электр тізбегі кедергісі 12 Ом тұтынушы мен ішкі кедергісі 2 Ом ток көзінен тұрады. Тізбектегі ток күші 6 А болса, ток көзінің ЭҚК-і:

- A) 72 В
- B) 12 В
- C) 36 В
- D) 84 В
- E) 60 В

13. Жүк ілінген серіппенің ұзаруы 4 мм болса, серіппедегі жүктің тербеліс периоды ($g = 10 \text{ м} / \text{с}^2$):

- A) $\approx 0,13 \text{ с}$
- B) $\approx 0,18 \text{ с}$

C) $\approx 0,23$ с

D) $\approx 0,17$ с

E) $\approx 0,07$ с

14. Нәрсе қос дөңес линзадан 40 см қашықтықта тұр. Егер кескін 1,5 есе үлкейген болса, линзаның фокус аралығы:

A) 0,24 см

B) 24 см

C) 27 см

D) 240 см

E) 2,4 см

15. Сутегінің 3_1H изотобының ядросындағы Z протон және N нейтрондар саны

A) $Z = 1, N = 3$.

B) $Z = 3, N = 1$.

C) $Z = 1, N = 1$.

D) $Z = 1, N = 2$.

E) $Z = 2, N = 1$.

16. Доңғалағының диаметрі 50 см велосипедтің жетекші дөңгелегінің тіс саны $Z_1 = 32$, ал жетектелуші дөңгелегінің тіс саны $Z_2 = 14$. Педальдардың айналу жиілігі $\nu = 2$ айн/с болса, велосипедшінің жылдамдығы

A) ≈ 5 м/с

B) $\approx 4,8$ м/с

C) $\approx 3,7$ м/с

D) $\approx 7,2$ м/с

E) $\approx 6,9$ м/с

17. Транспорттер 250 кг құмды автомобильдің кузовына 1 с ішінде көтереді. Транспорттердың лентасының ұзындығы 4 м, көлбеулік бұрышы 35° , ал ПӘК-і 80%. Транспорттер қозғалтқышының қуаты ($\sin 35^\circ = 0,57, g = 10 \text{ м/с}^2$)

A) ≈ 4 кВт.

B) ≈ 3 кВт.

C) ≈ 10 кВт.

D) ≈ 9 кВт.

E) ≈ 7 кВт.

18. Шық нүктесі 5°C . Температурасы 20°C ауаның 1 м^3 көлемінде булануы мүмкін су мөлшері (5°C температурадағы қаныққан су буы тығыздығы $6,8 \text{ г/м}^3$; 20°C температурадағы қаныққан су буы тығыздығы $17,3 \text{ г/м}^3$)

A) 24,1 г.

B) 13,8 г.

C) 6,8 г.

D) 17,3 г.

E) 10,5 г.

19. Жіңішке жібек жіпке массасы 0,7 г, 15 нКл оң заряды бар шарик ілінген. Жіп 15 мН максимал керілу күшіне есептелген болса, астынан -13 нКл теріс зарядталған шарик жақындатқанда, жіп үзілетін қашықтық

$$\left(k = 9 \cdot 10^9 \frac{\text{Н} \cdot \text{м}^2}{\text{Кл}^2}, g = 10 \frac{\text{м}}{\text{с}^2} \right)$$

A) 3,5 см.

B) 4,6 см.

C) 1,5 см.

D) 2,2 см.

E) 5,7 см.

20. Электр өрісінде тыныштық күйінен қозғалған электронның 200 В потенциалдар айырымын жүріп өткендегі жылдамдығы

($m_e = 9,1 \cdot 10^{-31}$ кг; $e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл)

A) $\approx 6 \cdot 10^6$ м/с

B) $\approx 2 \cdot 10^6$ м/с

C) $\approx 4 \cdot 10^7$ м/с

D) $\approx 8 \cdot 10^7$ м/с

E) $\approx 8 \cdot 10^6$ м/с

21. МКТ-ның негізгі қағидалары:

A) барлық дене бөлшектерден тұрады

B) бөлшектер ретсіз, бейберекет қозғалыста болады

C) тек газ және сұйық күйдегі заттар бөлшектерден тұрады

D) бөлшектер бір-бірімен әрекеттеседі

E) бөлшектер тек тебіледі

F) бөлшектер тәртіппен қозғалады

G) бөлшектер өзара әсерлеспейді

H) бөлшектер тек тартылады

22. Жылу қозғалтқышының отынының жану температурасы 1500°C , суытқышының температурасы 27°C . Оның суытқышында әр секундта алатын жылу мөлшері 20 кДж. Қозғалтқыштың пайдалы қуаты

A) ≈ 124 кВт

B) ≈ 98 кВт

C) ≈ 56 кВт

D) $\approx 98 \cdot 10^3$ Вт

E) ≈ 72 кВт

F) $\approx 56 \cdot 10^3$ Вт

G) $\approx 124 \cdot 10^3$ Вт

H) $\approx 72 \cdot 10^3$ Вт

23. Фотоэффект кезінде платина бетінен электрондар $U = 0,8$ В потенциалдар айырымында толығымен тежеледі. Сәулелену кезіндегі толқын ұзындығын және шектіктік толқын ұзындығын анықтаңыз:

A) $\lambda = 204$ нм

B) $\lambda = 402$ нм

C) $\lambda_0 = 23,4$ нм

D) $\lambda = 24$ нм

E) $\lambda_0 = 2340$ нм

F) $\lambda_0 = 234$ нм

G) $\lambda = 2004$ нм

H) $\lambda_0 = 2,34$ нм

24. Бүкіләлемдік тартылыс күші үшін $F = G \frac{m_1 \cdot m_2}{R^2}$ формуланы қолдануға

болатын жағдай:

A) Марс планетасының серігі Фобостың қозғалысын қарастырғанда

B) Ыдыс ішіндегі су мен ыдысты қарастырғанда

- C) Қатар тұрған екі биік ғимаратты қарастырғанда
- D) Жердің табиғи серігі Айдың қозғалысын қарастырғанда
- E) Әткеншекте тербеліп тұрған бала мен әткеншекті қарастырғанда
- F) Үстел үстінде жатқан кітап пен үстелді қарастырғанда
- G) Бір-біріне жанасып тұрған екі болат шарларды қарастырғанда
- H) Бірін үстінде бірі жатқан кірпіштерді қарастырғанда

25. Бір-бірінен 0,2 м қашықтықта тұрған көлемдері бірдей екі кішкене, зарядталған шарлар $F_1 = 4 \cdot 10^{-3}$ Н күшпен тартылады. Оларды бір-біріне түйістіріп, кейін қайтадан бұрынғы қашықтыққа ажыратып қояды, шарлар $F_2 = 2,25 \cdot 10^{-3}$ Н күшпен тебіледі. Шарлардың бастапқы зарядтарын анықтаңыз:

- A) $q_2 = + 1,7 \cdot 10^{-7}$ Кл
- B) $q_1 = +2,7 \cdot 10^{-7}$ Кл
- C) $q_2 = + 0,7 \cdot 10^{-7}$ Кл
- D) $q_1 = - 2,7 \cdot 10^{-7}$ Кл
- E) $q_2 = + 0,7 \cdot 10^{-7}$ Кл
- F) $q_1 = + 3,7 \cdot 10^{-7}$ Кл
- G) $q_2 = - 1,7 \cdot 10^{-7}$ Кл
- H) $q_2 = - 0,7 \cdot 10^{-7}$ Кл

26. Егер радиолокатордан импульстің жіберілуі мен оның қайтып оралуы арасында 0,0001 с уақыт өтсе, онда бақыланатын объектіге дейінгі қашықтық неге тең?

- A) 20 км
- B) 30000 м
- C) 30 км
- D) 7500 м
- E) 15 км
- F) 7,5 км
- G) 20000 м
- H) 15000 м

27. Айнымалы токтың циклдік жиілігі 100 π рад/с. Айнымалы токтың периоды мен жиілігін табыңыз:

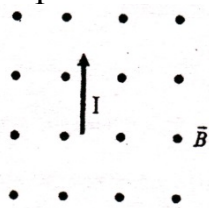
- A) 0,02 с
- B) 0,01 с
- C) 10 Гц
- D) 0,08 с
- E) 50 Гц
- F) 0,04 с
- G) 25 Гц
- H) 100 Гц

28. Жартылай ыдырау периоды 10 мин радиоактивті изотоптың 10^8 атомы бар. 30 мин ішінде осы атомдардың ыдырамай қалғаны

- A) $9,57 \cdot 10^7$
- B) $1,57 \cdot 10^7$
- C) $9,25 \cdot 10^6$
- D) $1,25 \cdot 10^7$
- E) 10^7
- F) $1,75 \cdot 10^6$
- G) 10^6

H) $9,75 \cdot 10^7$

29. Суретте біртекті магнит өрісінің тогы бар өткізгішпен өзара әрекеті көрсетілген. Келтірілген жағдай үшін дұрыс тұжырым

- A) Ампер күші тік жоғары бағытталған
 B) Ампер күші тік төмен бағытталған
 C) Ампер күшінің бағыты жоқ
 D) Магнит индукция векторы сурет жазықтығына перпендикуляр «бізге» қарай бағытталған
 E) Ампер күші оң жаққа бағытталған
 F) Ампер күші сол жаққа бағытталған
 G) Магнит индукция векторы сурет жазықтығына перпендикуляр «бізден ары» қарай бағытталған
 H) Түзу өткізгіштің электр тогы нөлге тең

30. 200 г мыстан жасалған бөлшектің температурасы 170°C . Ол 20°C -қа дейін суытылғанда қоршаған ортаға қанша жылу мөлшерін береді?

($c = 400 \text{ Дж/кг}^\circ\text{C}$)

- A) $12 \cdot 10^5 \text{ Дж}$
 B) $12 \cdot 10^3 \text{ Дж}$
 C) 12000 Дж
 D) 10000 Дж
 E) $12 \cdot 10^{-3} \text{ Дж}$
 F) $10 \cdot 10^3 \text{ Дж}$
 G) 11500 Дж
 H) $12 \cdot 10^6 \text{ Дж}$

ХИМИЯ

1. Оттектің 1,25 мольдегі молекула саны

- A) $6,25 \cdot 10^{24}$
 B) $5,07 \cdot 10^{23}$
 C) $8,25 \cdot 10^{25}$
 D) $7,5 \cdot 10^{23}$
 E) $8,02 \cdot 10^{24}$

2. Атомның электрон саны

- A) нейтрон санынан аз
 B) салыстырмалы атомдық массаға тең
 C) протон санына тең
 D) нейтрон санына тең
 E) протон санынан көп

3. Келтірілген электрондық формулалардың ішіндегі бос радикал

H H

H

H H

A) 2; 3.

- B) 1.
- C) 3.
- D) 1; 2.
- E) 2.

4. Әрекеттесуші массалар заңының математикалық өрнегі химиялық реакция жылдамдығының

- A) тепе-теңдікке тәуелділігін сипаттайды.
- B) агрегаттық күйіне
- C) температураға
- D) қысымға
- E) концентрацияға

5. Суда ерігенде иондарға ыдырайды

- A) электролиттер
- B) бейэлектролиттер
- C) органикалық заттар
- D) қанттың сулы ерітіндісі
- E) полимерлер

6. 490 г Бертолле тұзының ыдырауынан түзілген оттегінің зат мөлшері (моль):

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 5
- E) 6

7. 180мл суда 20 г натрий хлоридін еріткенде алынған ерітіндідегі NaCl-дың массалық үлесі:

- A) 6 %.
- B) 7 %.
- C) 8 %.
- D) 9 %.
- E) 10 %.

8. Аммоний гидрофосфаты түзілгенде, аммиак пен ортофосфор қышқылы арасындағы реакция теңдеуіндегі коэффициенттер қосындысы:

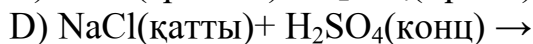
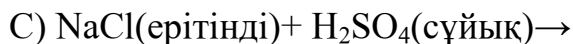
- A) 2.
- B) 3.
- C) 6.
- D) 5.
- E) 4.

9. Хлор газын натрий гидроксидінің ыстық ерітіндісі арқылы өткізгенде түзілетін заттар

- A) NaClO_3 , NaCl
- B) NaClO_4 , NaCl
- C) Cl_2 , NaCl
- D) NaClO_2 , NaCl
- E) NaClO , NaCl

10. Зертханада хлорсутекті алу

- A) $\text{H}_2\text{O} + \text{Cl}_2 \rightarrow$
- B) $\text{H}_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow$

11. 10 г күкіртті мырышпен қыздырғанда түзілетін мырыш сульфидінің массасы:

A) 30,51 г

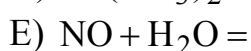
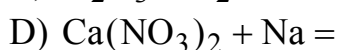
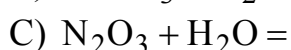
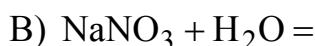
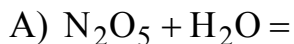
B) 30,41 г

C) 30,71 г

D) 30,31 г

E) 30,61 г

12. Азотты қышқыл түзілетін реакция:

13. Көлемі 112 л (қ.ж.) көміртек (IV) оксидін алуға қажетті ізбестастың массасы

A) 1120г

B) 400г

C) 300г

D) 500г

E) 625г

14. 1,82 г ванадий оксидін магниймен тотықсыздандырғанда 1,02 г ванадий алынды. Ванадий оксидінің формуласындағы индекстердің қосындысы:

A) 2

B) 6

C) 4

D) 7

E) 5

15. Егер реакция нәтижесінде 1,2 л сутегі бөлініп шықса, сумен әрекеттескен литийдің зат мөлшері

A) 1,25 моль

B) 0,50 моль

C) 0,75 моль

D) 0,25 моль

E) 1,00 моль

16. Мыс (II) хлориді ерітіндісінен 8 г мысты ығыстыру үшін қажет темірдің массасы:

A) 3 г

B) 7 г

C) 10 г

D) 5 г

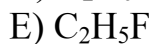
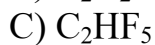
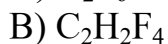
E) 9 г

17. Тығыздығы гелиймен салыстырғанда 10-ға тең, құрамындағы сутектің массалық үлесі 10 % болатын заттың формуласы:

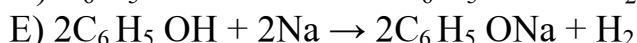
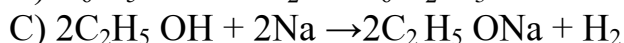
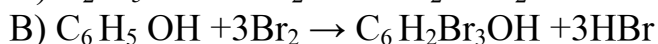
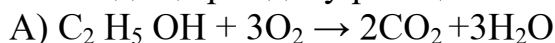
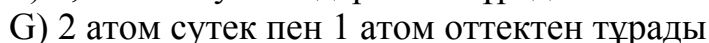
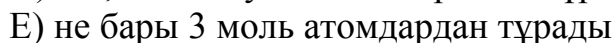
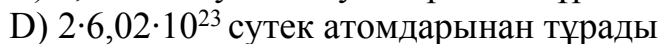
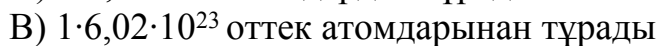
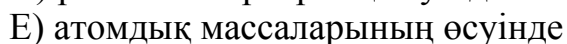
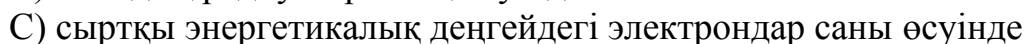
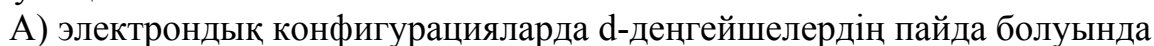
18. Екі изомері болатын зат:

19. $CH_2 = CH - C = CH - CH_3$

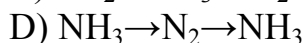
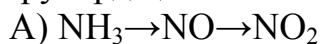
диен көмірсутектің аталуы:

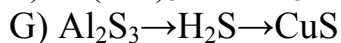
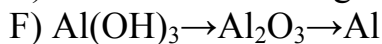
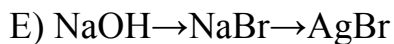

20. Фенолдың бромдану реакциясы

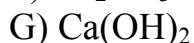
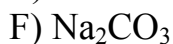
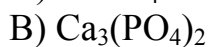
21. 1 моль H_2O үшін келтірілген қате тұжырымдар:22. $Mg \rightarrow Ca \rightarrow Sr$ бағытпен орналасқан элементтердің электртерістіктері кемуінің себебі:

23. Тотығу-тотықсыздану реакцияларының жүруін қажет етпейтін өзгерулердің схемасы:

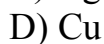
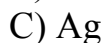
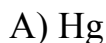

24. Сәндірілген әк формуласы:

25. Концентрлі азот қышқылының әрекеттеспейтін заты:

26. Гомологтар деп ... заттарды айтады.

A) сапа және сандық құрамдары әртүрлі, химиялық құрылыстары ұқсас

B) молярлық массалары бірдей, сапа құрамы әртүрлі

C) протондар саны әртүрлі, нейтрондар саны бірдей

D) химиялық құрылыстары ұқсас, химиялық қасиеттері де ұқсас

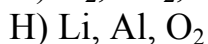
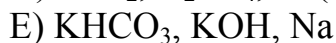
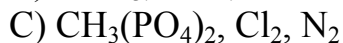
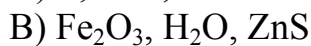
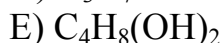
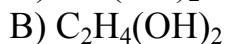
E) жалпы формулалары бірдей; химиялық қасиеттері ұқсас, ал құрамдары бір немесе бірнеше CH_2 тобына өзгеріп отыратын

F) протон саны бірдей, нейтрон саны әртүрлі

G) сандық құрамы бірдей, ал химиялық қасиеттері әртүрлі

H) сапа және сандық құрамдары бірдей, бірақ химиялық құрылыстары әртүрлі

27. ... қатарда көрсетілген қосылыстардың барлығымен оттегі әрекеттеседі.

28. Спирт Na-мен әрекеттесіп моль H_2 және 120 г натрий алкогольатын түзеді. Спирттің формуласын көрсетіңіз.

- F) C_4H_7OH
- G) $C_3H_6(OH)_2$
- H) CH_3OH

29. Крахмал гидролизденуінің соңғы өнімі:

- A) фруктоза
- B) сорбит
- C) глюкоза
- D) целлюлоза
- E) декорины
- F) анилин
- G) мальтоза
- H) глицерин

30. Вюрц реакциясы:

- A) металдық магний мен алкандардың галогентуындыларының әрекеттесуі
- B) металдық натрий мен алкандардың галогентуындаларының әрекеттесуі
- C) қыздырғанда су молекуласы бөлініп шығу реакциясы
- D) қанбаған көмірсутектердің сутекпен қанығу реакциясы
- E) бос радикалдар қатысуымен жүретін алкендердің полимерлену реакциясы
- F) қанбаған көмірсутектердің сутекпен гидрлену реакциясы
- G) алкандардың калий перманганатымен тотығу реакциясы
- H) жарық сәулесінің әсерінен алкандардың галогендену реакциясы

БИОЛОГИЯ

1. Өсімдіктердің негізгі тамырларының жасушаларында қорға жиналып, жуандап, түрін өзгертетін тамыр:

- A) Жемтамыр
- B) Емізік тамыр
- C) Тіреу тамыр
- D) Қосалқы тамыр
- E) Түйнек тамыр

2. Алхоры жемісі

- A) Жидек.
- B) Бұршаққап.
- C) Бұршаққын.
- D) Сүйекті шырынды жеміс.
- E) Қауашақ.

3. Өрмекші тәрізділерге жататындар:

- A) ақ планария
- B) дафния
- C) айқұлақ
- D) аскарида
- E) кенелер

4. Пішіні малдың тұяғына ұқсас, паразит саңырауқұлақ:

- A) Еменқұлақ
- B) Қаракүйе
- C) Ашытқы саңырауқұлағы

- D) Аспергилл
E) Діңқұлак
5. Теңіздің 20-30 метр тереңдігінде өсетін қоңыр балдыр.
A) Коралина
B) Хондрус
C) Ламинария
D) Спирогира
E) Плюмария
6. Ерінгүлділер тұқымдасына жатады:
A) орхидея
B) жалбыз
C) қызғалдақ,
D) бидай
E) лалагүл
7. Даражарнақтылар класына жататын тұқымдас:
A) Құртқашаш тұқымдасы
B) Асқабақтұқымдастар
C) Раушангүлділер
D) Құлқайыргүлділер
E) Ерінгүлділер
8. Қазақстанда мекендейтін құрбақалар -
A) Көл бақа, сүйіріктұмсық бақа.
B) Сібірлік бақа, қызыл бақа.
C) Жетісулық бақатіс.
D) Тоған бақасы.
E) Жасыл құрбақа, даната құрбақасы, кәдімгі құрбақа.
9. Көздің алмасының ішін іркілдек мөлдір зат толтырып тұрады
A) Қасаң қабық
B) Тор қабық
C) Нұрлы қабық
D) Көз бұршағы
E) Шыны тәрізді дене
10. Қозу мен тежелудің жүретін жері-
A) Қозғаушы жүйкелерде.
B) Жұлында.
C) Мида.
D) Жүйкенің шеткі бөлімінде.
E) Сезгіш жүйкелерде.
11. Ми сауыты сүйектері мен сегізкөз –
A) Буындар.
B) Жартылай қозғалмалы сүйектер.
C) Қозғалмалы сүйектер.
D) Буындық байланыс.
E) Қозғалмайтын сүйектер.
12. Артерия қантамырларының жиырылуын арттырып, артерия қысымын жоғарылатады:
A) Гипофиздің артқы бөлімінің гормоны
B) Ұйқы безінің гормоны
C) Гипофиздің алдыңғы бөлімінің гормоны

- D) Гипофиздің ортаңғы бөлімінің гормоны
E) Аналық жыныс гормоны
13. Қатты булықтыратын шаң-тозаң, уайымнан болатын ұстамалы ауру
A) гайморит
B) тыныс демікпесі
C) баспа
D) тонзилит
E) ларингит
14. Асқазан сөлі ферменттері белсенді әсер етуі үшін қажет
A) Тамақ ауыз қуысында аз ғана уақыт болу.
B) Сілекейдің көп бөлінуі.
C) Құрғақ асты жұту.
D) Минералды тұздардың көп болуы.
E) Тамақ температурасы 37°C болуы.
15. Зәр шығару жүйесінің қызметі:
A) Мүшелердің жұмысын реттейді.
B) Мүшелер мен мүшелер жүйесінің бір-бірімен байланысын басқарады.
C) Мүшелердің бір-бірімен байланысын басқарады.
D) Ағза мен сыртқы ортаны байланыстырады.
E) Қажет емес заттарды сыртқа шығарады.
16. Ағзалардың бірдей тіршілік ортасының бірдей тіршілік жағдайларына көшкен кездегі ұқсас белгілерінің дамуы
A) Сәйкес мүшелер.
B) Аналогиялық мүшелер.
C) Макроэволюция.
D) Конвергенция.
E) Дивергенция.
17. Арқардың құлжасы (қошқары) мен жергілікті саулық қойларды шағылыстыру арқылы алынған қой
A) Арқар-меринос
B) Еділбай
C) Қаракөл
D) Дегерес
E) Сараджын
18. Коацерваттар теориясын дәлелдеген ғалым.
A) С. Миллер.
B) Дж. Холдейн.
C) Ч. Дарвин.
D) Дж. Тиндаль.
E) А. Опарин.
19. Тіршіліктің табиғи теориясын тұжырымдады
A) Дж. Холдейн
B) А. Опарин
C) С. Миллер
D) Ч. Дарвин
E) Дж. Тиндаль
20. Бірінші ретті консументтер (тұтынушылар)
A) Автотрофтылар
B) Өсімдікқоректі жануарлар

- C) Бір жасушалы балдырлар
D) Етқоректі жануарлар
E) Хемосинтездеушілер
21. Пластидтер болмайды:
A) өсімдіктерде
B) бактерияларда
C) балдырларда
D) қыналарда
E) саңырауқұлақтарда
F) мүктерде
G) плаундарда
H) қырықбуындарда
22. Жапырақтары қысқарған өркенде бес-бестен топтанып орналасады:
A) кәдімгі қарағай
B) майқарағай
C) сібірлік қарағай
D) балқарағай
E) шырша
F) арша
G) зеравшан аршасы
H) қос масақшалы қылша
23. Лихеология ғылымының негізін салған ғалым:
A) И. Гедвиг
B) Д.Рей
C) Н.Горожанкин
D) Э.Ахариус
E) Иогансен
F) Тимофеев -Ресовский
G) И.И. Мечников
H) А.О. Ковалевский
24. Хроматофоры терең астау тәрізді балдыр:
A) улотрикс
B) хлорелла
C) хламидомонада
D) спирогира
E) ламинария
F) ульва
G) каулерпа
H) кладофора
25. Жоғарғы жүйкежүйесіне тән қасиеттер:
A) ұйықтау
B) эмоция
C) сана
D) ойлау
E) жауап беру
F) сөз
G) көру
H) есту
26. Сүйек қызыл кемігінде түзіледі:

- A) лейкопласт
 - B) эритроцит
 - C) альбумин
 - D) лейкоцит
 - E) глобулин
 - F) фибриноген
 - G) протромбин
 - H) тромбоцит
27. Тырысқақ ауруының микробтары... зақымдайды.
- A) тоқ ішекті
 - B) ұлтабарды
 - C) аш ішекті
 - D) мықын ішекті
 - E) жиек ішекті
 - F) тік ішекті
 - G) соқыр ішекі
 - H) асқазанды
28. Митохондрияның ішкі мембранасының құрамы:
- A) май қышқылы
 - B) нәруыз
 - C) көмірсу
 - D) магний тұзы
 - E) фосфолипид молулалары
 - F) кальций тұзы
 - G) нуклеин қышқылдары
 - H) ферменттер
29. Оңтүстік Азия – ...отаны.
- A) бидай
 - B) қарақұмық
 - C) картоп
 - D) жүгері
 - E) күріш
 - F) жүзім
 - G) асқабақ
 - H) темекі
30. Ішінде жарты ай тәрізді қақпақшалары болатын тамыр:
- A) артерия
 - B) вена
 - C) капилляр
 - D) салатамыр
 - E) қылтамыр
 - F) өкпе тамыр
 - G) қолқа
 - H) аорта

ГЕОГРАФИЯ

1. География ғылымы жаңа сатыға көтерілді
- A) Оңтүстік-Шығыс Азияда
 - B) Қытай мен Мысырда

- С) Грекия мен Римде
D) Испания мен Ресейде
E) Үндістан мен Иранда
2. Жердің радиусы:
A) 6371 км
B) 5400 км
C) 2900 км
D) 3600 км
E) 40000 км
3. Жердің ішкі құрылысы ... қабаттарынан тұрады
A) Литосфера, мантия.
B) Ядро, гидросфера.
C) Жер қыртысы, мантия, ядро.
D) Литосфера, жер қыртысы.
E) Жер қыртысы, биосфера.
4. Желдің бағытын қадағалайтын құрал.
A) Барограф.
B) Анемометр.
C) Флюгер.
D) Анероид.
E) Термометр.
5. Халықтың тығыздығы ең жоғарғы аймақ.
A) Еуропа.
B) Африка.
C) Австралия.
D) Оңтүстік Америка.
E) Солтүстік Америка.
6. 1492 ж. испан кемелерінің қиып өткен мұхиты
A) Тынық мұхит
B) Үнді мұхиты
C) Оңтүстік мұхит
D) Солтүстік Мұзды мұхит
E) Атлант мұхиты
7. Құрлықтағы табиғат зоналарының түзілуі ... байланысты.
A) жануарлар мен өсімдіктер дүниесінің ара қатынасына
B) адамның аумақты игеру дәрежесіне
C) жазықтар және таулы аймақтардың ара қатынасына
D) дүниежүзілік мұхит пен жер бетіндегі сулардың күйіне
E) климатқа, географиялық ендікке
8. Қарағай, шырша, майқарағай өсетін табиғат зонасы:
A) Тундра
B) Орманды тундра
C) Арктикалық шөлдер
D) Тайга
E) Аралас ормандар
9. Қазақ жеріндегі қазіргі географиялық атаулардың қалыптасуына үлес қосқан:
A) Әл-Фараби.
B) Әл-Бируни.

- С) Ибн-Хаукаль.
D) Страбон.
E) Птоломей.
10. Дала зонасының өзендері
A) Ойыл, Жем, Есіл
B) Сарысу, Лепсі, Қаратал
C) Торғай, Жем, Ойыл
D) Шу, Іле, Қаратал
E) Ертіс, Есіл, Тобыл
11. «Шарын шаған тоғайы» табиғат ескерткіші орналасқан облыс
A) Алматы
B) Оңтүстік Қазақстан
C) Қызылорда
D) Жамбыл
E) Павлодар
12. Қазақстанның транзиттік жол торабы үстінде орналасуы:
A) экономикалық-географиялық тұрғыдағы артықшылық.
B) физикалық тұрғыдан қолайсыздық тудыратын фактор.
C) әлеуметтік жағдайдың нашарлауына әкелетін фактор.
D) экономикалық әлеуетті төмендететін фактор.
E) көші-қонды жақсартатын фактор.
13. Жоғарғы вольтті аппаратура шығаратын зауыт
A) Шымкентте.
B) Семейде.
C) Қарсақпайда.
D) Ақтауда.
E) Өскеменде.
14. Солтүстік Қазақстан ауыл шаруашылығының маманданған саласы
A) жылқы шаруашылығы.
B) түйе шаруашылығы.
C) астық шаруашылығы.
D) күнбағысты өсіру.
E) қой шаруашылығы.
15. Қазақстан егемендігін ең бірінші мойындаған ел:
A) АҚШ.
B) Ресей.
C) Қырғызстан.
D) Түркия.
E) Жапония.
16. Көмір өндіруден алдыңғы орында
A) Ресей
B) Қытай
C) Украина
D) АҚШ
E) Қазақстан
17. Ресейде мұнай өндірудің негізгі ауданы:
A) Орталық қаратопырақты.
B) Орталық.
C) Қиыр Шығыс.

D) Батыс Сібір.

E) Шығыс Сібір.

18. Шетелдік Еуропаның экономикасы дамыған елдеріндегі демографиялық проблема

A) Халық санының өте көп болуы.

B) Қаладағы халықтың үлкен тығыздығы.

C) Батыс-Еуропа елдерінде демографиялық проблемалар жоқ.

D) Халықтың иммигрантты бөлігінің көбеюі.

E) Халық санының азаюы, демографиялық дағдарыстың болуы.

19. Жапонияның жүк кемелерін жасауға маманданған ірі орталықтары

A) Йокогама, Кобэ, Осака, Нагасаки

B) Нагоя, Тохоку

C) Нагасаки, Тиба

D) Канто, Китаюсю

E) Сикоку, Окинава

20. АҚШ-ң "көмірлі штаттары":

A) Оклахома, Мэн.

B) Колорадо.

C) Техас.

D) Кентукки, Пенсильвания.

E) Солтүстік Каролина.

21. Аралық бағыттар:

A) Солтүстік

B) Оңтүстік

C) Батыс

D) Шығыс

E) Орталық

F) Солтүстік-батыс

G) Оңтүстік-шығыс

H) Солтүстік-шығыс

22. Органикалық жолмен пайда болған шөгінді жыныстар:

A) Әктас

B) Кварцит

C) Кристалды тақтатас

D) Мәрмәр

E) Шымтезек

F) Таскөмір

G) Гранит

H) Базальт

23. Табиғат кешенінде жүретін табиғи үрдістер ... тәуелді.

A) Зат алмасу

B) Энергия алмасу

C) Аумақтың көлеміне

D) Жер бедеріне

E) Географиялық орнына

F) Қатерлі жағдайларға

G) Жылу

H) Ылғал

24. Алматы облысында орналасқан табиғат ескерткіштері:

- A) Қаз қонақ
 - B) Жыл құстары
 - C) Айыртау шоқысы
 - D) Шарын шаған тоғайы
 - E) Қиын-Керіш
 - F) Шынтүрген шыршалары
 - G) Үңгірлі сарқырама
 - H) Баум тоғайы
25. Энергия қуатының «көгілдір» ресурсы:
- A) Күн көзі
 - B) Өзен
 - C) Жел
 - D) Жердің ішкі жылуы
 - E) Ауа
 - F) Уран
 - G) Көл
 - H) Газ
26. Орталық Қазақстан аумағындағы өнеркәсіп тораптары:
- A) Қарағанды-Балқаш
 - B) Теміртау-Жезқазған
 - C) Қарағанды-Теміртау
 - D) Теміртау-Шахтинск
 - E) Балқаш-Жезқазған
 - F) Қарағанды-Абай
 - G) Қарқаралы-Қарағанды
 - H) Теміртау-Сәтпаев
27. Алюминий өндіру үшін пайдаланылатын шикізат:
- A) Рутил
 - B) Боксит
 - C) Доломит
 - D) Карналлит
 - E) Карбид
 - F) Алунит
 - G) Нефелин
 - H) Флюс
28. 1948 жылы Бенилюкс экономикалық одағын құрғандар:
- A) Бельгия
 - B) Беларусь
 - C) Брюссель
 - D) Лихтенштейн
 - E) Люксембург
 - F) Нидерланд
 - G) Норвегия
 - H) Португалия
29. Жапонияның автомобиль жасау орталықтары:
- A) Осака
 - B) Йокогама
 - C) Нагоя маңы
 - D) Фукуока

- E) Нагасаки
- F) Хиросима
- G) Токио
- H) Китакюсю

30. Африкадағы ең аз дамыған (кедей) мемлекеттер:

- A) Эфиопия
- B) Заир
- C) Замбия
- D) Алжир
- E) Египет
- F) ОАР
- G) Сомали
- H) Чад

ТАРИХ

1. Ежелгі Египеттің негізгі табиғи байлығы:

- A) мыс
- B) қалайы
- C) тас
- D) алтын
- E) қамыс

2. Ежелгі Египеттіктер мен вавилондықтарға қарағанда финикиялықтардың тұрмыс-тіршілігінің мүлде өзгеше болу себебі:

- A) Пайдалы кен орындарының көп болуы.
- B) Ғылым жетістіктерінің көп болуы.
- C) Египеттіктердің ықпалының күшті болуы.
- D) Табиғи-географиялық жағдайының өзгешелігі.
- E) Көрші тайпалардың шапқыншылығына жиі ұшырау.

3. IV ғ. басында Қытайдың солтүстігіне шабуыл жасағандар:

- A) роксоландар
- B) ғұндар
- C) аландар
- D) дайлар
- E) сарматтар

4. Ежелгі Римде соғыс пен бітім жасау мәселелерін шешті:

- A) курия
- B) центурият
- C) трибалар
- D) сенат
- E) магистраттар

5. 1492 жылы Пиреней түбегінен қуылған халықтар:

- A) Германдықтар.
- B) Француздар.
- C) Еврейлер.
- D) Гректер.
- E) Славяндар.

6. XVI ғасырдың соңында Жапонияда қалыптаса бастаған капитализм белгілерінің бірі:

- A) Шетелге капитал шығару.

- B) Финанс олигархиясы.
 - C) Отар иеленуге ұмтылу.
 - D) Монополияның пайда болуы.
 - E) Сауда буржуазиясы.
7. XVI ғ. II жартысында Сібір хандығын екі жақты қыспаққа алды:
- A) Казань, Қазақ хандығы
 - B) Ресей, Қазақ хандығы
 - C) Ресей, Қытай
 - D) Ресей, Қырым хандығы
 - E) Қырым, Қазақ хандығы
8. «Шынайы левеллерлер» қозғалысы басталған жыл.
- A) 1642 ж.
 - B) 1653 ж.
 - C) 1649 ж.
 - D) 1669 ж.
 - E) 1661 ж.
9. 1649 ж. диггерлер қозғалысында ұсынылған талаптар:
- A) Парламенттің үстінен бақылау орнату
 - B) Алым-салықтарды азайту
 - C) Лордтар палатасын жою
 - D) Шіркеуді діни құпиялықтардан тазарту
 - E) Жерді қоғамдастыру
10. Жоңғар хандығын жер бетінен жойып жіберген мемлекет:
- A) Қоқан хандығы.
 - B) Ұйғыр хандығы.
 - C) Цинь империясы.
 - D) Ресей империясы.
 - E) Халха хандығы.
11. XIX ғ. аяғында Германия социал-демократиясы қызметінде ерлік сипатталаған кезең:
- A) Партия құру кезеңі.
 - B) 1878-1890 жж. «Ерекше заң» қызмет еткен жылдары.
 - C) 1905-1907 ж.ж. орыс революциясын қолдау кезеңі.
 - D) Ревизионистермен күрес кезеңі.
 - E) Бірінші дүниежүзілік соғыс жылдарындағы қызметі.
12. «Париж ана құдайы ғибадатханасы» мен «Күлегеш адам» романдарының авторы:
- A) Р.Роллан
 - B) Б.Шоу
 - C) В.Гюго
 - D) Т.Драйзер
 - E) Д.Лондон
13. КСРО-ның Ұлттар Лигасына кірген жыл:
- A) 1934 ж.
 - B) 1936 ж.
 - C) 1935 ж.
 - D) 1932 ж.
 - E) 1933 ж.
14. 1939 ж. өзінің «Антикоминтерндік пактіге» қосылатындығын

жариялаған ел:

- A) Венгрия
- B) Польша
- C) Швеция
- D) Албания
- E) Дания

15. 1945 жылы 6 тамызда Америка ұшақтары атом бомбасын тастады:

- A) Хиросимаға
- B) Нагасакиге
- C) Киотоға
- D) Эдоға
- E) Хакатаға

16. Москвадағы Халықтар Достығы университетіне берілген есім:

- A) Мартин Лютер Кинг.
- B) Амилкар Кабрал.
- C) Нельсон Мандела.
- D) Патрис Лумумба.
- E) Мариан Нгуаби.

17. 1918 ж. Польша мемлекетінің басшылығына келген:

- A) Л.Валенса
- B) В.Ярузельский
- C) П.Стоянов
- D) И.Илиеску
- E) Ю.Пилсудский

18. 1939 жылы фашистік Германия алған басқыншылық жасаған елі:

- A) Бельгия.
- B) Ұлыбритания.
- C) Польша.
- D) Франция.
- E) Ресей.

19. 1957-1963 жылдары жаңа үкіметті билеген консерватор:

- A) К.Этли
- B) У.Черчилль
- C) Г.Макмиллан
- D) Г.Вильсон
- E) М.Тетчер

20. Л.И. Брежнев КОКП Орталық Комитетін басқарған жылдар:

- A) 1951-1964 жж.
- B) 1955-1985 жж.
- C) 1961-1980 жж.
- D) 1960-1975 жж.
- E) 1964-1982 жж.

21. Сақ жеріне жорық жасағандар:

- A) Дарий
- B) Македонский
- C) Митридат
- D) Аттила
- E) Әли
- F) Мөде

- G) Цинь Ши Хуан
H) Кир
22. Сақ қоғамында өмір сүрген әлеуметтік топтардың өкілдерін көрсетіңіз:
- A) Абыздар.
B) Малшылар мен егіншілер.
C) Бекзадалар.
D) Құлдар.
E) Ақсүйектер.
F) Сұлтандар.
G) Қол өнершілер.
H) Жауынгерлер.
23. Б.з.б. II-I ғасырларда Қытай елімен сауда байланысын жасаған:
- A) Оғыз мемлекеті
B) Қаңлы мемлекеті
C) Қарлұқ қағанаты
D) Ғұн мемлекеті
E) Түрік мемлекеті
F) Соғды елі
G) Қарахандықтар мемлекеті
H) Үйсін мемлекеті
24. Нешінші ғасырдағы араб – парсы деректерінде Оңтүстік Қазақстан мен Жетісу аймағындағы қалаларда мешіттердің көп болғанын хабарлайды?
- A) XI – XII ғғ.
B) XIII ғ.
C) XI ғ.
D) X ғ.
E) IX – X ғ.
F) IX ғ.
G) XII ғ.
H) X – XI ғғ.
25. Жоңғар шапқыншылығы кезінде қазақ халқының рухын көтеріп, ірі жеңіске жеткен шайқас:
- A) Тастөбе шайқасы
B) Айғыржар шайқасы
C) Сайрам шайқасы
D) Қалмақ қырылған шайқасы
E) Қара сиыр шайқасы
F) Бұланты шайқасы
G) Батпақ шайқасы
H) Майтөбе шайқасы
26. Исатай мен Махамбет көтерілісін басуға жетекшілік еткен генерал-губернатор:
- A) Н.Ф. Вишнеvский
B) Барон Игельстром
C) П.К. Эссен
D) П.Д. Горчаков
E) В.А. Обручев
F) Н.А. Рейнсдорп
G) В.А. Перовский

Н) А.В. Суворов

27. 1919 ж. сәуірде құрылған Бавария Кеңес республикасының өмір сүрген уақыты:

- А) 18 ай
- В) 18 күн
- С) 115 күн
- Д) 118 күн
- Е) 15 ай
- Ғ) 18 жыл
- Г) 15 күн
- Н) 15 жыл

28. XX ғ. 70 жж. басында Ұлыбритания империясының құрамында қалған жерлер:

- А) Гонконг
- В) Камерун
- С) Шри – Ланка
- Д) Бирма
- Е) Гибралтар
- Ғ) Макао
- Г) Белиз
- Н) Австралия

29. АҚШ – ның 35 – ші президенті Джон Кеннедиге қастандық жасалды:

- А) 1963 ж. 20 шілдеде
- В) 1960 ж. 22 тамызда
- С) 1961 ж. 20 маусымда
- Д) 1962 ж. 21 қазанда
- Е) 1962 ж. 15 наурызда
- Ғ) 1960 ж. 30 тамызда
- Г) 1961 ж. 12 қыркүйекте
- Н) 1963 ж. 22 қарашада

30. Иран президенті М. Хатами қандай елдердің саясатын қатты әшкереледі:

- А) Англия
- В) Ирак
- С) Франция
- Д) АҚШ
- Е) Израиль
- Ғ) Италия
- Г) Ресей
- Н) Испания

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. Қарапайым адамдар өз миында бар жүйке клеткаларының қанша пайызын қолданады?

- А) 4 %
- В) 7 %
- С) 12 %
- Д) 23 %
- Е) 96 %

2. Аумағы жағынан дүниежүзіндегі ең ірі мемлекет:

- A) АҚШ
 - B) Бразилия
 - C) Ресей
 - D) Қытай
 - E) Канада
3. Сотта пікірі ескерілетін баланың жас:
- A) 8 жас
 - B) 9 жас
 - C) 10 жас
 - D) 11 жас
 - E) 12 жас
4. Қазақстан Республикасының Конституциясында жарияланғандай, «Мемлекеттік биліктің бірден – бір бастауы»:
- A) халық
 - B) президент
 - C) парламент
 - D) үкімет
 - E) мәжіліс
5. Қазақстан Парламентінің Сенат депутаттарының өкілеттілік мерзімі:
- A) 3 жыл
 - B) 4 жыл
 - C) 5 жыл
 - D) 6 жыл
 - E) 7 жыл
6. Белгілі философиялық ілімдердің алғашқылары бір уақытта Ежелгі Үндістанда, Қытайда және Грекияда пайда болды:
- A) б.з.д. VII – VI ғғ.
 - B) б.з.д. VI – V ғғ.
 - C) б.з.д. V – IV ғғ.
 - D) б.з.д. IV – III ғғ.
 - E) б.з.д. III – II ғғ.
7. «Неғұрлым жарық сәулесі артқан сайын, соғұрлым көлеңке де қоюлана түсетіні сияқты, зерденің шам – шырағы да күмәнді қоюландыру хақ» деп зердені шырағданға теңеген:
- A) Т.Гексли
 - B) Р. Тагор
 - C) Зенон
 - D) А. Швейцер
 - E) Пифагор
8. Жалқыдан жалпыға бағыт көрсететін таным әдісі:
- A) синтез
 - B) индукция
 - C) анализ
 - D) дедукция
 - E) аналитика
9. Қоғамдық дамудың тарихи қалыптасқан бір сатысынан екіншісіне ауысу тәсілі:
- A) Әлеуметтік саясат
 - B) Әлеуметтік революция

- С) Әлеуметтік эволюция
D) Қоғамдық прогресс
E) Қоғамдық регресс
10. АҚШ конгресі Шерманның треске қарсы заңын қабылдады:
A) 1878 жылы
B) 1881 жылы
C) 1890 жылы
D) 1900 жылы
E) 1911 жылы
11. Тараптардың еркінен тыс еңбек шартының тоқтатылуы мүмкін мән-жайлар Еңбек кодексінің қай бабында көрсетілген?
A) Еңбек кодексінің 24–бабында көрсетілген.
B) Еңбек кодексінің 25–бабында көрсетілген.
C) Еңбек кодексінің 31–бабында көрсетілген.
D) Еңбек кодексінің 54–бабында көрсетілген.
E) Еңбек кодексінің 58 –бабында көрсетілген.
12. Кәмілетке толмаған екі балаға ай сайын төленетін алименттің мөлшері:
A) Әкесінің немесе анасының табысының бестен бірі.
B) Әкесінің немесе анасының табысының төрттен бірі.
C) Әкесінің немесе анасының табысының үштен бірі.
D) Әкесінің немесе анасының табысының тең жартысы.
E) Әкесінің немесе анасының табысының үштен екісі.
13. Заңдардың қоғамдық қатынастардың қандай да бір ссаласында қолданылуын егжей-тегжейлі көрсететін нормативтік-құқықтық акт:
A) қағида
B) ереже
C) реестр
D) регламент
E) нұсқаулық
14. Философия сөзін бірінші болып қолданған:
A) Аристотель
B) Платон
C) Сократ
D) Пифагор
E) Зенон
15. Кімнің философиясында адам философиялық зерттеулердің «бастапқы пункті және соңғы мақсаты» ретінде қарастырылады?
A) З.Фрейдтың
B) И.Канттың
C) Ф.Ницшенің
D) Л.Фейербахтың
E) Р.Декардтың
16. Еуропалық саясаттану дәстүрі өз бастауын алады:
A) М.Цицероннан
B) Ф.Аквинскийден
C) Аристотельден
D) Н.Макиавеллиден
E) А.Августиннен
17. Әлеуметтік әрекет пен функциялық талдаудың жалпы теориясының негізін

салған:

- A) Роберт Мертон
- B) Толкотт Парсонс
- C) Людвиг Фейербах
- D) Рене Декарт
- E) Огюст Конт

18. XVII ғасырда «Азамат туралы» және «Левифиан» еңбектерінде жүгенсіз кеткен мәдени қоғамға дейінгі үдерісті сипаттап, азаматтық қоғамның түгел тұжырымдасын баяндаған ойшыл:

- A) Т.Гоббс
- B) Ж.Ж.Руссо
- C) Г.Гегель
- D) И.Кант
- E) Р.Кантильон

19. «Methodos» яғни қазақша баламасы әдіс сөзінің грек тілінен аударғанда беретін мағынасы:

- A) «мүмкіндік»
- B) «түзету»
- C) «бір нәрсеге жол»
- D) «ақиқатты іздеу»
- E) «мақсатқа жету»

20. Қазақстан Республикасының Президентіне кандидат бола алмайды:

- A) Жасы қырықтан асқан.
- B) Қазақстанда он бес жыл тұрған республика азаматы.
- C) Ғибадатта қызмет ететін адам.
- D) Әйел адам.
- E) Ұлты қазақ емес республика азаматы.

21. Дүниетанымның типтеріне жатады:

- A) мифология
- B) өркениет
- C) қоғам
- D) мәдениет
- E) аксология
- F) гносеология
- G) дін
- H) философия

22. Бүкіл білімді «қалай» және «не» білімі деп екі топқа бөлуді ұсынған ғалым:

- A) И.Кант
- B) Г.Спенсер
- C) Б.Рассел
- D) Б.Спиноза
- E) Т.Гексли
- F) А.Смит
- G) Г.Райл
- H) К.Гельвеций

23. Адамға «саяси жануар» деп баға берген грек философы:

- A) Сократ
- B) Платон

- C) Протагор
- D) Пифагор
- E) Гераклит
- F) Аристотель
- G) Архимед
- H) Демокрит

24. Ежелгі Үнді эпикалық дастандары:

- A) «Махабхарата»
- B) «Веда»
- C) «Брахман»
- D) «Миманса»
- E) «Упанишад»
- F) «Рамааяна»
- G) «Санкхья»
- H) «Ньяя»

25. «Дін – адамда игілікті үрей мен қорқыныш және сонымен бірге ғажайыптық пен жандану сезімін туындататын ерікті және билікті күш» деп пікір білдірген:

- A) Роберт Мертон
- B) Адам Смит
- C) Роберт Отто
- D) Эрнст Трельч
- E) Толкотт Парсон
- F) Герберт Спенсер
- G) Огюст Конт
- H) Макс Вебер

26. Қарым-қатынастың жақтары:

- A) самотивті
- B) коммуникативті
- C) кооперативті
- D) комбинативті
- E) комулятивті
- F) интерактивті
- G) вербальды
- H) перцептивті

27. Қауышу ережесімен тығыз байланысты ұғымдар:

- A) тұрақтылық
- B) адамгершілік
- C) дамушылық
- D) сабақтастық
- E) нарық
- F) мораль
- G) құқық
- H) кәсіпкерлік

28. Дүниетанымның үшінші тарихи типі:

- A) дін
- B) мифология
- C) өркениет
- D) қабылданым

- Е) ой-қорытым
 - Ғ) философия
 - Г) түйсінім
 - Н) елестетім
29. Құндылықтар туралы философиялық ілім:
- А) гносеология
 - В) психология
 - С) аксиология
 - Д) диалектика
 - Е) метафизика
 - Ғ) методология
 - Г) эстетика
 - Н) этика
30. Дәстүрлі (аграрлы) қоғам пайда болды:
- А) ерте палеолитте
 - В) орта палеолитте
 - С) кейінгі палеолитте
 - Д) мезолитте
 - Е) неолитте
 - Ғ) қола дәуірінде
 - Г) темір дәуірінде
 - Н) орта ғасырларда

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. Сөз түрлендіруші жұрнағы бар сөзді табыңыз.
- А) Суретші.
 - В) Тебеген.
 - С) Арнаулы.
 - Д) Бозаң.
 - Е) Байсалды.
2. Үндестік заңына бағынбайтын сөзді белгілеңіз.
- А) Проза.
 - В) Роман.
 - С) Синтаксис.
 - Д) Пысықтауыш.
 - Е) Вагон.
3. "Талдықорған" сөзі – бұл:
- А) Қысқарған сөз.
 - В) Біріккен сөз.
 - С) Қайталама сөз.
 - Д) Түбір сөз.
 - Е) Қосарланған сөз.
4. Алғашқы сөздің бірінші буыны мен кейінгі сөздің бас әріптерінен құралған қысқарған сөзді табыңыз.
- А) Алматы.
 - В) Медпункт.
 - С) БҰҰ.
 - Д) кг.
 - Е) Ұжымшар.

5. «Алтау» деген сан есімдегі түбірден түсіп қалған дыбысты көрсетіңіз.

- A) а
- B) и
- C) ы
- D) і
- E) о

6. Жалпылау есімдігін белгілеңіз.

- A) Ештеңе.
- B) Барлық.
- C) Бірнеше.
- D) Ешкім.
- E) Ешнәрсе.

7. Мекен үстеуін табыңыз.

- A) Жоғары.
- B) Былтыр.
- C) Жедел.
- D) Сонша.
- E) Ертең.

8. Септелу кезінде түбірі өзгеріске ұшырап тұрған есімдікті көрсетіңіз.

- A) Саған.
- B) Менің.
- C) Кімім.
- D) Әлдекім.
- E) Ешқандай.

9. Бірыңғай бастауышы бар сөйлемді көрсетіңіз.

- A) Мінезі, түрі – бәрі өзіме тартқан.
- B) Дала тағы да тына қалды.
- C) Жұрт тағы да соның соңынан ерді.
- D) Көп тебінсе, жер сілкінеді, қиянатты көзімен көрген жұртты басу қиын.
- E) Патшаға тіл тигізетін сабазсың ғой!

10. Қойылуға тиісті тыныс белгісін көрсетіңіз.

Дауысты а дыбысы - жуан дыбыс.

- A) Үтір.
- B) Сызықша.
- C) Нүктелі үтір.
- D) Тырнақша.
- E) Дефис.

11. Тайшық хан, Қаракөзайым, Кейқуат, Қараман атты кейіпкерлер батырлар жырының қайсысында кездесетінін белгілеңіз.

- A) "Алпамыс батыр".
- B) "Едіге батыр".
- C) "Ер Тарғын".
- D) "Қамбар батыр".
- E) "Қобыланды батыр".

12. Б.Майлиннің өзі өмір сүріп отырған заман талабына жауап ретінде жасалған замандас бейнесін белгілеңіз.

- A) Күлпаш, Мәриям.
- B) Мырқымбай, Жындыбаев.

- C) Айранбай, Егеубай.
- D) Арыстанбайдың Мұқышы.
- E) Раушан, Азамат.

13. Абаймен кездесіп, дос болған әнші-ақынды табыңыз.

- A) Сүйінбай.
- B) Біржан сал.
- C) Ақан сері.
- D) Жаяу Мұса.
- E) Балуан Шолақ.

14. «*Отаудың сықырлауығынан Шұғаның сығалап, бізге қарап тұрғаны білінді ...*» - деген сөйлемнен кейінгі әңгіме құрылысының жалғасын атаңыз.

- A) Сюжеттің басталуы.
- B) Байланыс.
- C) Сюжеттің дамуы.
- D) Сюжеттің шарықтау шегі.
- E) Сюжеттің шешімі.

15. «Өмір сүргім келеді» деп аталатын шығарманың авторы кім екенін белгілеңіз.

- A) С.Сейфуллин.
- B) І.Жансүгіров.
- C) А.Жұмағалиев.
- D) Қ.Аманжолов.
- E) Б.Бұлқышев.

16. *Ақылды туған кісінің ақымақ болса баласы, Ақылдымын деп айтуға келе де бермес шамасы.*

Өлеңі осылай екі жолдан құралып отыратын авторды табыңыз.

- A) О.Хайям.
- B) Ә.Рудаки.
- C) Низами.
- D) Р.Ғамзатов.
- E) Фирдоуси.

17. Ғабит Мүсіреповтің әңгімесін белгілеңіз.

- A) «Сөніп-жану».
- B) «Сыбанның моласы».
- C) «Ақлима».
- D) «Жетім».
- E) «Барымта».

18. Қ.Мұхамеджанов қандай жазушымен бірігіп пьеса жазғанын табыңыз.

- A) Ә.Әбішев.
- B) Ғ.Мүсірепов.
- C) Ш.Айтматов.
- D) М.Әуезов.
- E) О.Сүлейменов.

19. Шоқан Уәлихановқа «... мен сізге гашықпын. Мен сізді жақсы көргендей еш уақытта да, ешкімді де, керек десе, туған бауырымды жақсы көрген емеспін» деп хат жазған адамды көрсетіңіз.

- A) И.Захаров.
- B) А.Майков.

- C) Н.Курочкин.
- D) Ф.Достоевский.
- E) А.Бекетов.

20. “Болганда мұндай күнде заманымыз,
Жай жатып сахарада қамаламыз.

Болыс, би ет пен шайға мәз болуда,

Қайткенде тура жолды таба аламыз?” - үзіндісі Ақан серінің қай өлеңінен алынғандығын көрсетіңіз.

- A) “Жүсіп төреге”
- B) “Ақ көйлек”
- C) “Заман туралы”
- D) “Заман адамы”
- E) “Құлагер”

21. Қазақ әліпбиіндегі қазақ тіліне тән дыбыстарды көрсетіңіз:

- A) х,қ,һ
- B) а,ә,ү
- C) ы,і,и
- D) ү,ұ,у
- E) ұ,і,к
- F) қ,ғ,к
- G) ә,ө,ү
- H) ғ,ң,һ

22. Жақтың қатысына қарай дауысты дыбыстар қалай жасалатынын табыңыз:

- A) Ашық және еріндік дауыстылар
- B) Жуан және езулік дауыстылар
- C) Жіңішке және езулік дауыстылар
- D) Жуан және жіңішке дауыстылар
- E) Еріндік және езулік дауыстылар
- F) Ашық және қысаң дауыстылар
- G) Жуан және еріндік дауыстылар
- H) Қысаң және жіңішке дауыстылар

23. Айтылуы бойынша дұрыс жазылған сөзді көрсетіңіз:

- A) Диуана
- B) Қымырсқа
- C) Сарыағаш
- D) Көзүлдүрүк
- E) Күндіз
- F) Қарала
- G) Басшы
- H) Жүлүн

24. Күрделі сан есім қатысқан сөйлемді анықтаңыз:

- A) Қасиетті рамазан айында мұсылмандар отыз күн ораза ұстайды.
- B) Мұсылмандардың ай есебі бойынша жыл сайын белгілі бір мерзімде тоғызыншы ай рамазан айы.
- C) Өрт тигендей дүр етіп, бес жүз ат жұла тартқанда, аспан асты шайқалып, теңселіп кеткендей болды.
- D) Мағжан Жұмабаев 1893 жылы Солтүстік Қазақстан облысының Булаев ауданында дүниеге келген.

Е) Екі пұттық кір тастың бесеуін шар қылып ойнатқан балуан болды.

Ғ) Лашын әр түрлі болады екен: біреулері ілген үйрегін ала жерге түседі екен де, енді бірі ілген үйрегін не желкесін, не топшысын аспанда қиып жіберіп, құлатып, өзі екінші, үшінші...

Г) Бес нәрседен қашық бол, Бес нәрсеге асық бол.

Н) Оның қол астында 20-30 мыңдай ғана әскері бар еді.

25. Қарсылықты салалас сөйлемді табыңыз:

А) Шытырлап тұрған қурай лап етті, қара түтін бұрқ етті.

В) Қар жауды, күн суытты.

С) Оның үсті-басын тінтіп шықты, кәмпит атаулыдан ештеңе жоқ.

Д) Жерді жыртқан біледі, малды баққан біледі.

Е) Осылай жаз да өтті, күз де өтті.

Ғ) Тілдің бірден-бір жоқтаушысы қаламгер қауым, бірақ олардан әзірше айта қоярлықтай қимыл көрінбейді.

Г) Қоңырау соғылып еді, оқушылар да орындарынан тұрды.

Н) Шақырған жерден қалма, шақырмаған жерге барма.

26. «Оғызнаманың» ұйғыр әрпімен жазылған нұсқасы қай жердегі кітапханада сақталынғандығын анықтаңыз:

А) Қазақстандағы

В) Қытайдағы

С) Ұлыбританиядағы

Д) Германиядағы

Е) Париждегі

Ғ) Австралиядағы

Г) Ресейдегі

Н) Қырғызстандағы

27. Біржан салдың өзінің қоғамдық-әлеуметтік көзқарасын айқындайтын шығармаларын белгілеңіз:

А) «Ақтентек»

В) «Сырымбет»

С) «Ажар»

Д) «Қалдырған»

Е) «Біржан сал»

Ғ) «Жанбота»

Г) «Теміртас»

Н) «Сырғақты»

28. Әсет Найманбаевтың фантастикалық сарында жазылған қисса-дастанын табыңыз:

А) «Ағаш ат»

В) «Кешубай»

С) «Мәлік–Дарай»

Д) «Үш жетім қыз»

Е) «Салиха–Сәмен»

Ғ) «Жәмсап»

Г) «Нұғыман–Назым»

Н) «Перизат»

29. *Қарағым, айналайын, қамқор анам,
Арнап хат жазайын деп алдым қалам,
Сен онда, мені мұнда аман сақтай*

Көруге жазғай еді хақ тағалам.

Бара алмай өтірікші болып әбден,

Семейдің түрмесінде отыр балаң, – деген өлең жолдары кімге қатысты?

- A) Шәкәрім
- B) Сәкен
- C) Дулат
- D) Махамбет
- E) Ахмет
- F) Дулат
- G) Илияс
- H) Мағжан

30. Ж. Аймауытовтың «Шернияз» пьесасы кімге арналған?

- A) М. Дулатовқа
- B) С.Сейфуллинге
- C) С.Торайғыровқа
- D) І.Жансүгіровке
- E) С.Мұқановқа
- F) Б.Майлинге
- G) М.Әуезовке
- H) М.Жұмабаевқа

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. Ерекшелінген әріп басқаша оқылатын сөзді таңдаңыз

- A) plus
- B) pupil
- C) tube
- D) blue
- E) student

2. Берілген сөздің антонимы: *Seldom*

- A) early
- B) never
- C) often
- D) fast
- E) rare

3. Қай сөзде "ui" әріптері ерекше оқылады?

- A) pursuit.
- B) recruit.
- C) nuisance.
- D) suitable.
- E) guilty.

4. Фразеологизмге керекті сөзді қойыңыз:

A bird may be known by its ... Жігіттің түсіне қарама, ісіне қара .

- A) Laugh.
- B) Cry.
- C) Jump.
- D) Dance.
- E) Song.

5. Сөздің дұрыс аудармасын табыңыз. *East*

- A) солтүстік

- B) оңтүстік
- C) оңтүстік шығыс
- D) батыс
- E) шығыс

6. Артикльдің дұрыс вариантын көрсетіңіз.

I never go to ... cinema or ... theatre.

- A) -/-.
- B) the/-.
- C) the/the.
- D) a/a.
- E) -/the.

7. Дұрыс предлогты таңдаңыз: *After Harris had failed his exams three times , he gave ... trying to enter the college.*

- A) up
- B) in
- C) at
- D) of
- E) for

8. Берілген сөздің қай сөз табына жататынын көрсетіңіз. *Eventually*

- A) Одағай.
- B) Есімше.
- C) Сын есім.
- D) Үстеу.
- E) Зат есім.

9. Сұраққа жауап беріңіз. *What time is it? It is a quarter to six.*

- A) 6.45.
- B) 5.45.
- C) 5.30.
- D) 6.15.
- E) 5.15.

10. Берілген сөздің дұрыс салыстырмалы шырайын табыңыз: *expensive*

- A) expensive
- B) more expensive
- C) expensiver
- D) expensiveer
- E) more expensiver

11. Сұрау есімдігін қойыңыз: *... is the weather like?*

- A) What
- B) Who
- C) Where
- D) Why
- E) When

12. Дұрыс жауапты таңдаңыз: *... is that man in a green suit? I don't know ...*

- A) what / his
- B) who / he
- C) what / whom
- D) who / his
- E) who / him

13. Саналмайтын зат есімін таңдаңыз:

- A) Chair
- B) Doll
- C) Coffee
- D) Table
- E) Soldiers

14. Етістіктің дұрыс түрін табыңыз. *We . . . by train very often.*

- A) are not travell
- B) not travel
- C) don't travel
- D) isn't travelling
- E) doesn't travel

15. Дұрыс болымсыздық сөйлемді табыңыз: *I had to go shopping.*

- A) I don't have to go shopping.
- B) I didn't have to go shopping.
- C) I had to not go shopping.
- D) I hadn't go shopping.
- E) I didn't go shopping.

16. Дұрыс құрылған сөйлемді көрсетіңіз.

- A) They are coming here next week.
- B) They next week are coming here.
- C) Next week here they are coming.
- D) Here they are coming next week.
- E) They are coming next week here.

17. Етістіктің дұрыс нұсқасы: *If I...by the sea, I...a lot of swimming*

- A) lived/did
- B) lived/will do
- C) lived/do
- D) lives/do
- E) lived/would do

18. Инфинитивті, герундийді, есімше II-ні дұрыс қолданыңыз.

They saw a young man ... in a business suit.

- A) dressing.
- B) dressed.
- C) was dressing.
- D) to dress.
- E) was dressed.

19. Дұрыс жауапты таңдаңыз. *When did the Great Fire of London take place?*

- A) 1666.
- B) 1768.
- C) 1516.
- D) 1816.
- E) 1566.

20. Мәтінді оқып, дұрыс тақырыбын қойыңыз:

An Englishman arrived at a hotel in France. Above the hotel door he saw words "All the languages are spoken in here". He addressed the administrator in German, Spanish, English and etc. No answer was given. He spoke to clerks in Italian, French and German. Nobody answered. He became nervous and shouted: " Who on earth speaks those languages?"

- A) An Englishman Gets a Reply.

- B) A Clever Waiter.
- C) Polyglot Boys at the University.
- D) The Hotel Door Open to All.
- E) Spoken Language in the Hotel.

21. Етістікті табыңыз:

- A) ninety
- B) activity
- C) sing
- D) good
- E) singer
- F) well
- G) act
- H) actor

22. Санды оқыңыз: 351

- A) Three hundred and fifti-one
- B) Three hundred and fifty-one
- C) Three thousand and fifty-one
- D) Three hundred and fift-one
- E) Three hundred fifty-one
- F) Three thousand fifty-one
- G) Three thousands and fifty-one
- H) Three hundreds and fifty-one

23. Ілік септігінде тұрған зат есімі бар сөйлемді табыңыз:

- A) My father□ s already got home.
- B) My mother's hair is fair.
- C) It□ s just for me.
- D) Lena's a doctor.
- E) Are these pens Liz and Bob's.
- F) Vera Ivanovna's new dress was very beautiful.
- G) He's read all the books by this author.
- H) My wife's cooking dinner now.

24. Сөзге дұрыс жұрнақ жалғаңыз: *Child*

- A) ness
- B) ere
- C) hood
- D) tion
- E) ship
- F) or
- G) er
- H) y

25. Реттік сан есімді табыңыз:

- A) Seventy
- B) The thirteenth
- C) Forty
- D) The twenty and first
- E) Twenty and first
- F) The fortieth
- G) Thirty -one

H) fifty and second

26. «Goose» зат есімнің дұрыс көптік формасын табыңыз:

- A) Geese
- B) Goosses
- C) Gees
- D) Geeses
- E) Gooses
- F) Gose
- G) Goos
- H) Goose

27. Модальды етістіктің дұрыс нұсқасын табыңыз: *The sky is dark. It... rain soon.*

- A) need to
- B) has to
- C) can
- D) must to
- E) have
- F) might
- G) be able to
- H) have to

28. Дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *If I ... a lot of money, I ... travel around the world.*

- A) were / would
- B) shall have / will
- C) had / will
- D) had / would
- E) will have / will
- F) am / will
- G) have / would
- H) has / will

29. Дұрыс жауапты табыңыз: *The City of London is ...*

- A) the industrial part of London.
- B) the central square of London.
- C) the best part of London.
- D) the most attractive part of London.
- E) the business part of London.
- F) the oldest part of London.
- G) the largest museum in London.
- H) the poorest part of London.

30. Мәтінді оқып, мазмұнына байланысты сөйлемді аяқтаңыз: *People who live alone sometimes feel ill and unhappy. Their doctors tell them to get a pet. Their «medicine» can be a dog, cat, bird or goldfish. These people are not ill. They just need ...*

- A) some medicine.
- B) to go out.
- C) to find a new job.
- D) to buy something.
- E) new clothers.
- F) to see an interesting film.

- G) a new doctor.
- H) something to love.